UCHWAŁA Nr XXVI/167/2026
Rady Gminy Wiśniew

z dnia 25 lutego 2026 roku

w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/206/2021 Rady Gminy Wiśniew z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.), art. 4^1 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz.2151 z późn. zm.) Rada Gminy Wiśniew, uchwala co następuje:

§ 1.

Załącznik Nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030 stanowiącej załącznik do Uchwały Nr XXXI/206/2021 Rady Gminy Wiśniew z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030 otrzymuje brzmienie określone w załączniku niniejszej do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wiśniew.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Wiśniew

Waldemar Jasiński

Załącznik do Uchwały Nr XLVII/304/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXI/206/2021 Rady Gminy Wiśniew z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030

Załącznik Nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030

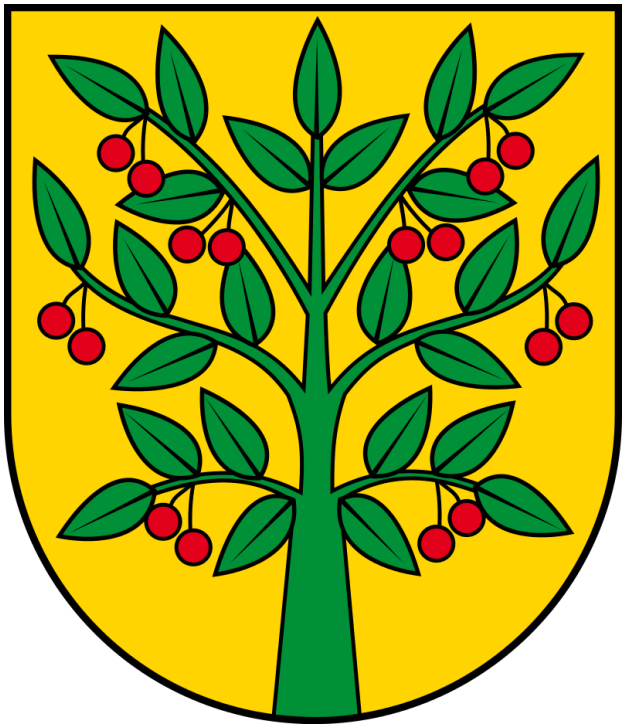

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY WIŚNIEW NA LATA 2026-2029

WIŚNIEW, LUTY 2026 R.

Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Wiśniew na lata 2026-2029

WSTĘP

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r., poz. 1670) wprowadzono istotne zmiany w zakresie polityki państwa dotyczącej profilaktyki uzależnień. Nowelizacja ta rozszerzyła dotychczasowy model lokalnej polityki profilaktycznej, realizowanej przez gminy w ramach programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych (w tym narkomanii). Zgodnie z nowym brzmieniem art. 4^1 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, programy te mogą obecnie obejmować również działania ukierunkowane na przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Powołano również Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (Centrum). Centrum prowadzi działania kompleksowo, zarówno w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak i przeciwdziałania innym uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym i hazardowi. Przepisy ustawy o zdrowiu publicznym rozszerzyły katalog zadań w obszarze zdrowia publicznego o działania ukierunkowane na kształtowanie postaw prozdrowotnych i społecznych, sprzyjających ograniczaniu zachowań ryzykownych, a także na zapobieganie uzależnieniom oraz minimalizowanie ich konsekwencji zdrowotnych i społecznych. Wskazane cele wpisano w system zadań zdrowia publicznego oraz powiązano je z działaniami Centrum jako głównego podmiotu realizującego politykę profilaktyczną.

Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) polegają na utrwalonym, kompulsywnym wykonywaniu określonych czynności w celu redukcji napięcia emocjonalnego oraz uzyskania poczucia przyjemności lub ulgi. Zachowania te, mimo że często są społecznie akceptowane, mogą prowadzić do istotnych zaburzeń w funkcjonowaniu osoby. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Uzależnianie od alkoholu, jak również uzależnianie od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych, są z kolei uzależnieniami fizjologicznymi. Tego rodzaju uzależnienia są charakteryzowane jako nabyta silna potrzeba stałego zażywania określonych substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci

uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W kontekście nowego brzmienia art. 4^1 ust. 2, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2026. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień" (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z ich występowania. Został on opracowany z uwzględnieniem specyfiki problemów charakterystycznych dla Gminy Wiśniew oraz lokalnych uwarunkowań prawnych, administracyjnych i ekonomicznych, które determinują możliwości jego skutecznej realizacji. Działania podejmowane w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację dotychczasowych inicjatyw, co w istotny sposób wpływa na ich efektywność i trwałość. Program uwzględnia potrzebę systematyczności i konsekwencji w podejmowanych działaniach, traktując je jako integralny element

lokalnej polityki społecznej. Jednocześnie należy podkreślić, że Program może podlegać modyfikacjom w przypadku zaistnienia uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dot. uzależnień, uchwałami Rady Gminy Wiśniew.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej albo Centrum Usług Społecznych. W przypadku Gminy Wiśniew realizatorem będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie. Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu niżej wymienione podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wiśniewie,
3. Punkt Konsultacyjny,
4. Placówki oświatowe;
5. Placówki zdrowia;
6. Gminny Ośrodek Kultury;
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w tym również Policja (Komisariat Policji w Skórcu).

Swoimi działaniami wskazane podmioty są zobowiązane dążyć do zmniejszenia szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również pozostałymi uzależnieniami.

Wstęp 1

Podstawy prawne 5

1. Diagnoza 6

1.1 Wstęp 6

1.2 Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców 6

1.3 Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży 20

1.4 Diagnoza – badanie sprzedawców 38

1.5 Wnioski i rekomendacje 46

2. Założenia i Adresaci Programu 51

4. Realizatorzy Programu (posiadane zasoby) 51

5. Cele Programu 52

5. Zadania Programu i sposoby ich realizacji. 53

6. Przewidywane rezultaty 56

7. Finansowanie zadań 57

8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie 57

9. Monitoring i ewaluacja 58

10. Postanowienia końcowe 59

PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wiśniew na lata 2026-2030:

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm. – szczególnie w zakresie zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2021 r., poz. 2469),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673),
4. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1670),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450),
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r., poz. 1338).

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2026 (Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2026 – Dz. U. z 2021 r., poz. 642 z późn.zm.),
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Rady Ministrów z 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 M.P. 2023 poz. 1232).
3. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030 (Uchwała Nr 214/25 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 16.12.2025 r.).

Inne:

Uchwała Nr XXXI/206/2021 Rady Gminy Wiśniew z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030.

1. DIAGNOZA

1.1 Wstęp

Konkretne działania profilaktyczne wymagają rzetelnej wiedzy na temat skali oraz charakteru występujących problemów. Podstawowym źródłem informacji dotyczących problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Gminy Wiśniew jest Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy, a także dane i analizy pozyskiwane z instytucji, których działalność jest bezpośrednio związana z obszarem przeciwdziałania uzależnieniom. Informacje te pozwalają na trafne rozpoznanie potrzeb lokalnej społeczności oraz właściwe ukierunkowanie podejmowanych działań profilaktycznych i pomocowych.

Wskazana Diagnoza została przeprowadzona w 2025 r., a w badaniu łącznie wzięło udział 281 osób (153 dorosłych mieszkańców, 112 uczniów szkół podstawowych i 16 sprzedawców alkoholu). Badanie odnosiło się między innymi do problemów spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, a także problemu uzależnień behawioralnych.

1.2 Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców

W pierwszej kolejności, poproszono mieszkańców o oszacowanie jak często spożywają alkohol. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, do spożywania alkoholu przyznało się 86,9% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu. 50,3% z tych osób sięga po alkohol kilka razy w roku, 27,5% pije kilka razy w miesiącu, 7,2% osób spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, zaś aż 2% badanych sięga po napoje alkoholowe codziennie.

Jak często spożywa Pan/i alkohol?

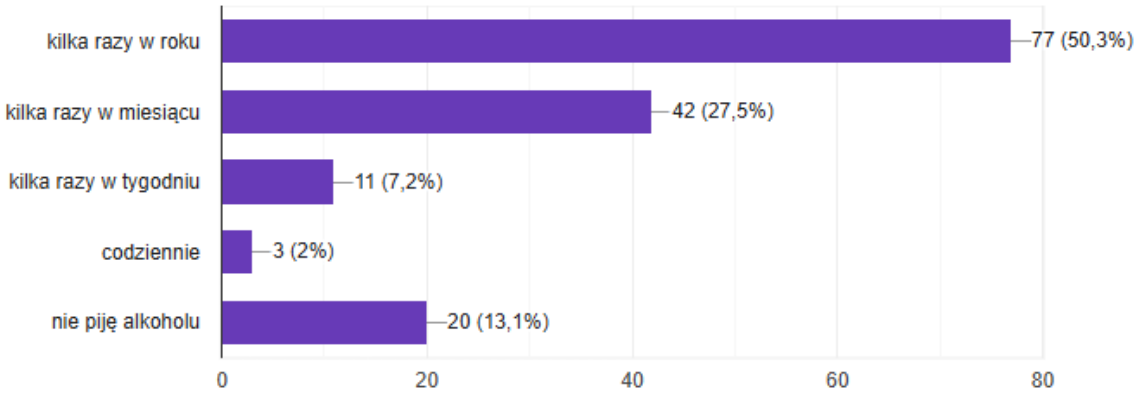

Najpopularniejszym napojem alkoholowym mieszkańców Gminy Wiśniew jest wino – wybiera je najczęściej 48,9% osób. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali, iż najczęściej sięgają po: wódkę (39,8%), piwo (30,8%), nalewki (23,3%), alkohol własnej roboty (11,3%), likiery (5,3%). 6,0 % respondentów wskazało, że spożywa inne alkohole, tj. wysokoprocentowe, bezalkoholowe zamienniki oraz alkohol w formie drinków.

Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

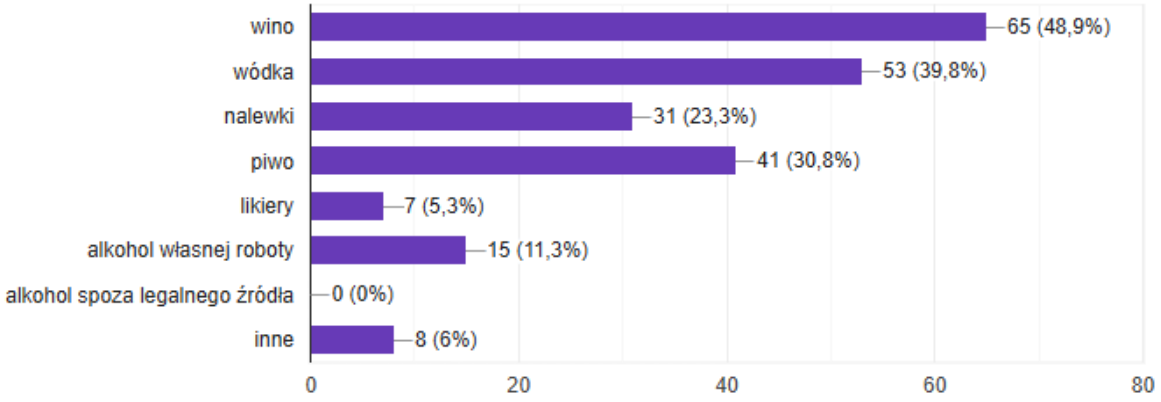

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu istotny jest również fakt, jak duże jego ilości mieszkańcy wypijają jednorazowo. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 42,5% ankietowanych spożywa 1 - 2 porcje, a 39,2% osób 3 - 4 porcje. Zbyt dużo alkoholu jednorazowo pije 18,3% osób, w tym 11,1% wypija 5 - 7 porcji, 5,2% osób wypija jednorazowo od 8 – 10 porcji alkoholu, a kolejne 2% spożywa jednorazowo 11 i więcej porcji alkoholu.

Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije?

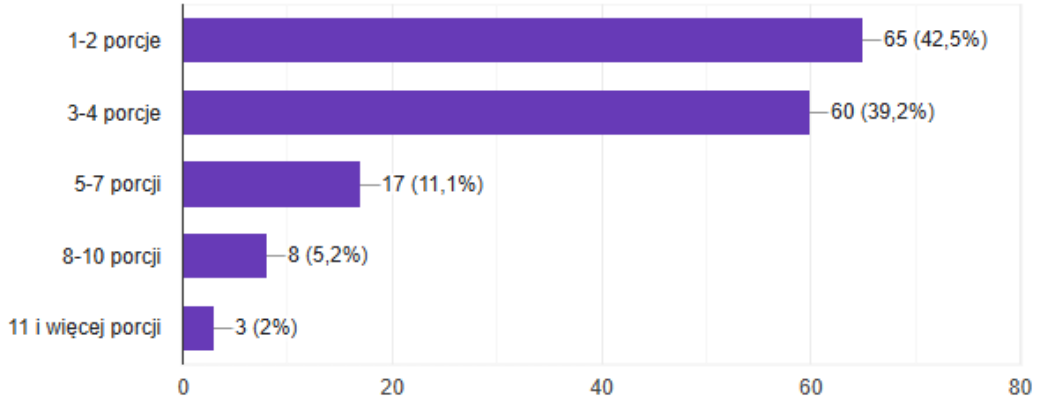

Analizując najczęstsze powody skłaniające mieszkańców do sięgania po alkohol można zauważyć, iż dominuje tutaj towarzystwo (71,4%), preferencje smakowe (21,1%), brak konkretnego powodu (13,5%), chęć lepszej zabawy (11,3%), wpływ znajomych (5,3%), próbę złagodzenia stresu (4,5%), próba zapomnienia o problemach (3%), oraz by zmniejszyć objawy kaca (0,8%). 2,3% ankietowanych wskazało inne powody spożywania alkoholu, a wśród nich uczestnictwo w uroczystościach rodzinnych i innych spotkaniach.

Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

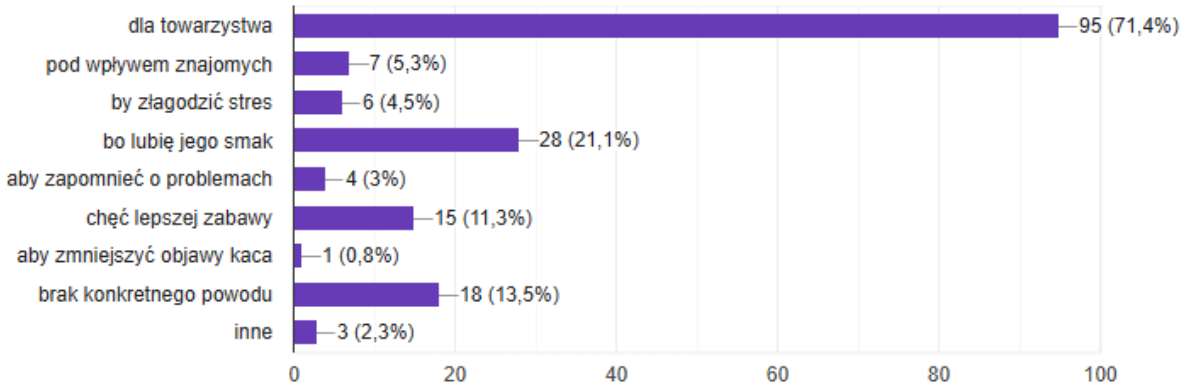

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani spożywają alkohol głównie u znajomych (62,2%) oraz w domu (61,3%), a także w pubie/restauracji/kawiarni (18,9%), na świeżym powietrzu (3,6%) oraz w pracy (1,8%).

Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

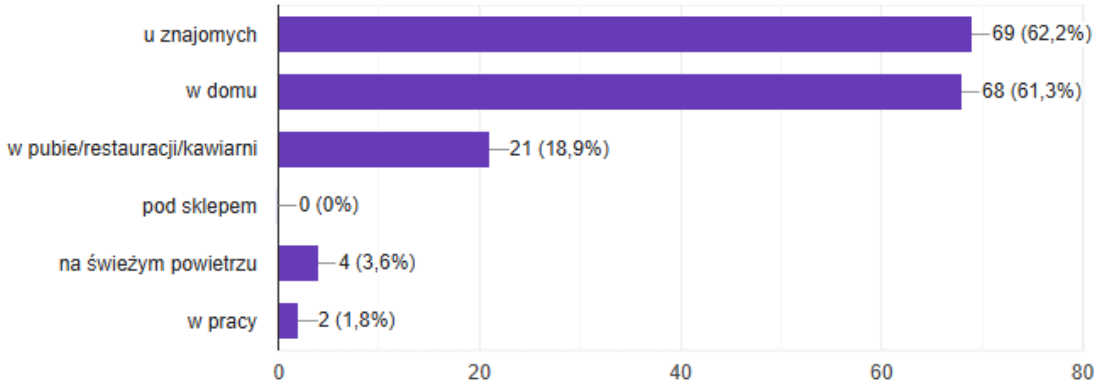

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Problem spożywania alkoholu w pracy został ujawniony w kolejnym pytaniu. Ankietowanym zadano pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 5,2% ankietowanych. Wśród nich, 3,3% osób rzadko przychodzi do pracy pod wpływem alkoholu, taka sama ilość ankietowanych (0,7%) odpowiedziała, zdarza się to odpowiednio: czasami, często lub bardzo często.

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

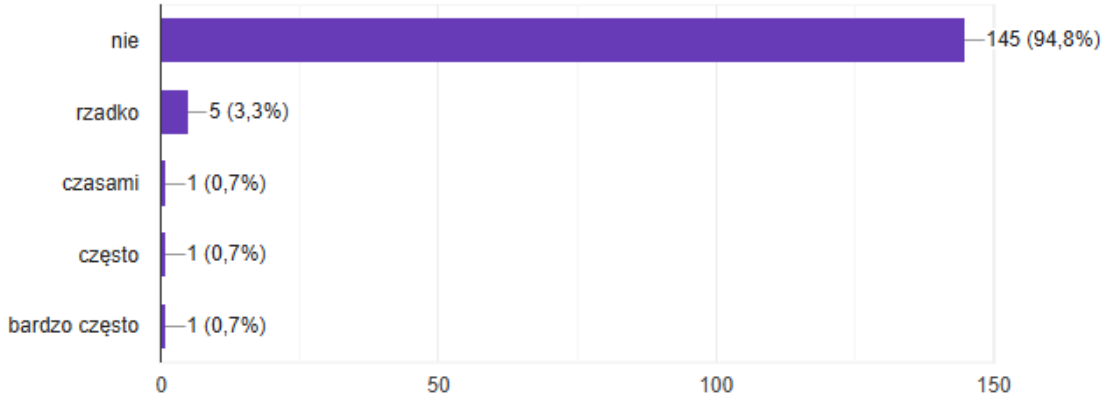

Bardzo niebezpiecznym zjawiskiem jest problem pijanych kierowców. Celem sprawdzenia skali zjawiska w gminie, ankietowanym zadano kilka pytań związanych z tą kwestią. Na początek zapytano ich, czy zdarzyło im się kiedyś prowadzić pojazd pod wpływem alkoholu. Dobrą informacją jest fakt, iż zdecydowana większość osób, tj. 92,8%, nigdy nie prowadziła samochodu będąc nietrzeźwym, jednak 4,6% ankietowanych zdarzyło się to raz, 2% osób zdarza się to sporadycznie, a 0,7% respondentów przyznała, że zdarza im się to często.

Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

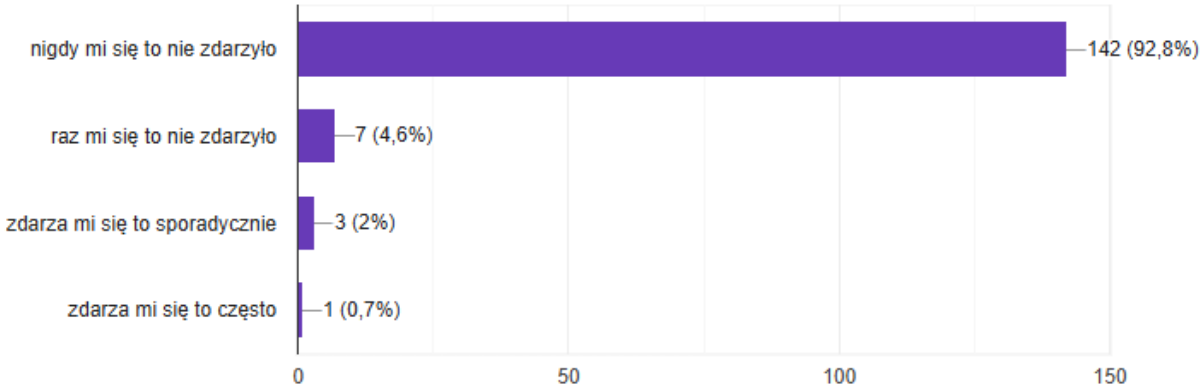

Dodatkowo 3,3% respondentów przyznało, iż zostali zatrzymani za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości.

Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

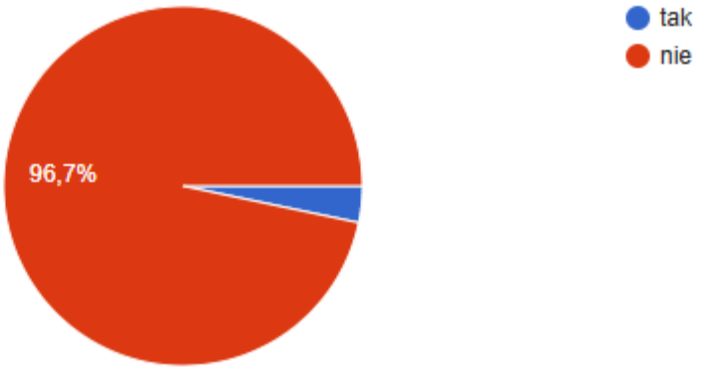

Warto zwrócić uwagę, iż 76,5% badanych nigdy nie było świadkiem takiej sytuacji. 19,6% respondentów przyznało, że rzadko widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości, 3,3% osób widuje taką sytuację czasami, a 0,7% osób bardzo często. Świadczyć to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu, mimo iż w zdecydowanej większości sytuacje te mają charakter epizodyczny.

Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

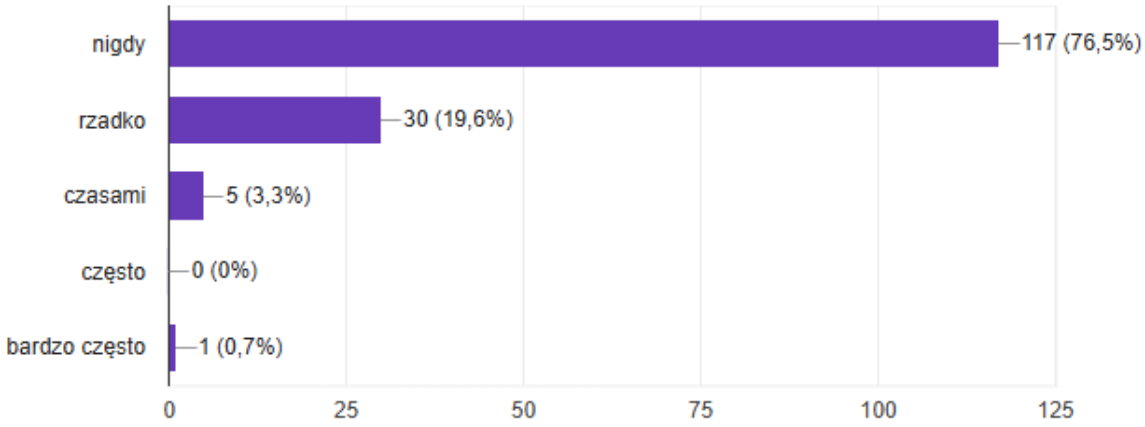

Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży to kolejny istotny problem. Na uwagę zasługuje fakt, iż zdecydowana większość respondentów uważa, że takie zachowanie ma wpływ na rozwój dziecka (96,7%), natomiast jedynie 1,3% osób nie zgodziło się z tą opinią. 2,0% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

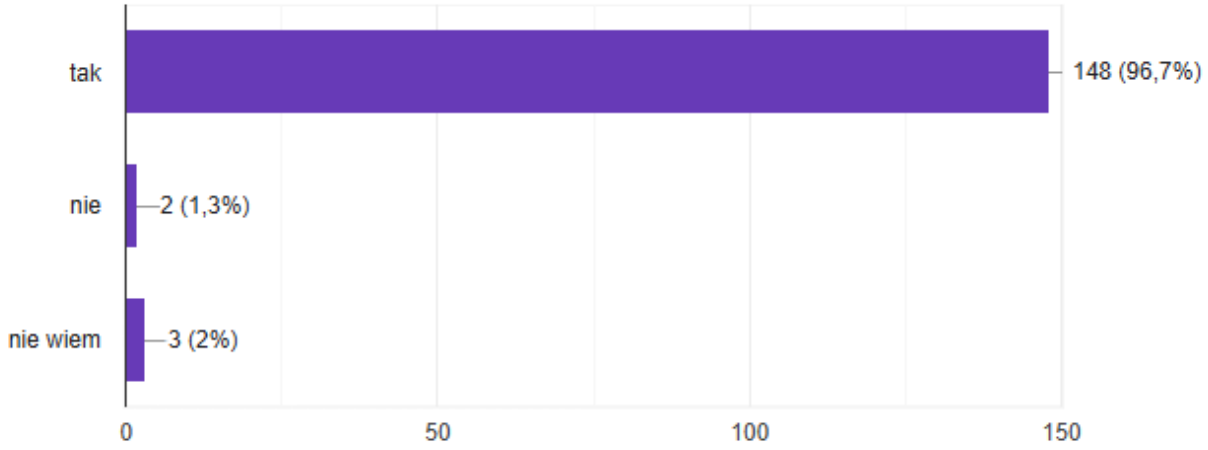

8,5% badanych mieszkańców widziało na terenie gminy kobiety w ciąży spożywające alkohol. 85,6% osób przyznało, iż nigdy nie widziało takiej sytuacji, a 5,9% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

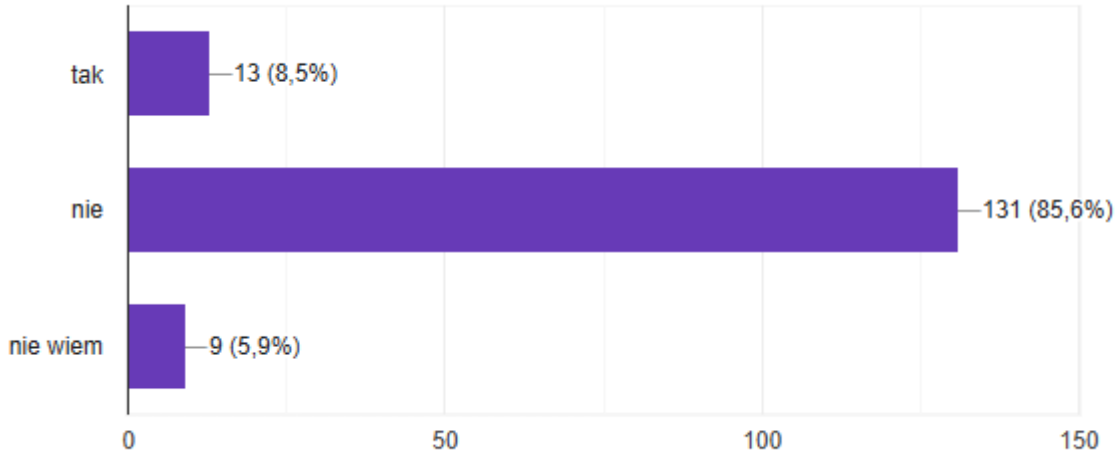

Analizując spożycie alkoholu w gminie na przestrzeni ostatnich kilku lat, można stwierdzić, że większość respondentów (51,6%) nie potrafi ocenić skali zjawiska. 22,2% osób twierdzi, że obecnie spożycie alkoholu kształtuje się na tym samym poziomie, co dawniej, 20,9% respondentów zauważa tendencję wzrostową, a 5,2% osób oceniło ją jako spadkową.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

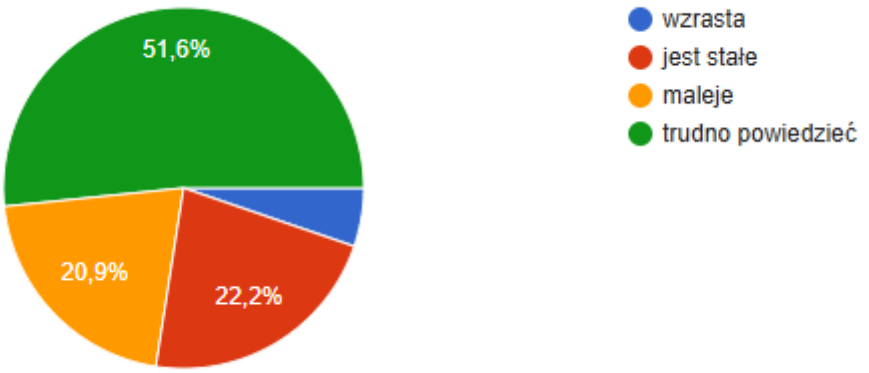

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu.

88,9% mieszkańców uważa, że **przychodzenie do pracy na kacu jest zachowaniem nieodpowiednim**. Z tą opinią nie zgodziło się 9,8% osób – uważają oni, iż nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Natomiast 1,3% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

69,9% osób sądzi, iż **alkohol w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten w wódce**, zaś z tą opinią nie zgodził się 4,6% osób - twierdzą oni, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. 25,5% osób wskazało, iż nie potrafią ustosunkować się do tego stwierdzenia.

Ze stwierdzeniem **„Osoby z problemem alkoholowym piją codziennie"** zgodziło się 32,0% ankietowanych, zaś 41,2% nie zgodziło się z tym stwierdzeniem. 26,8% osób wskazało odpowiedź „nie wiem".

12,4% ankietowanych uważa natomiast, iż **alkoholizm jest dziedziczny**, a 49,7% osób nie zgadza się z tą opinią. Do tego stwierdzenia nie potrafiło odnieść się 37,9% osób.

Według 43,8% mieszkańców **okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia**. Z tym stwierdzeniem nie zgodziło się 31,4% osób, a 24,8% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

5,9% badanych uważa, że **alkohol jest dobrym lekarstwem na sen**, 63,4% osób nie zgadza się
z tą opinią, a 30,7% wskazało odpowiedź „nie wiem".

Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

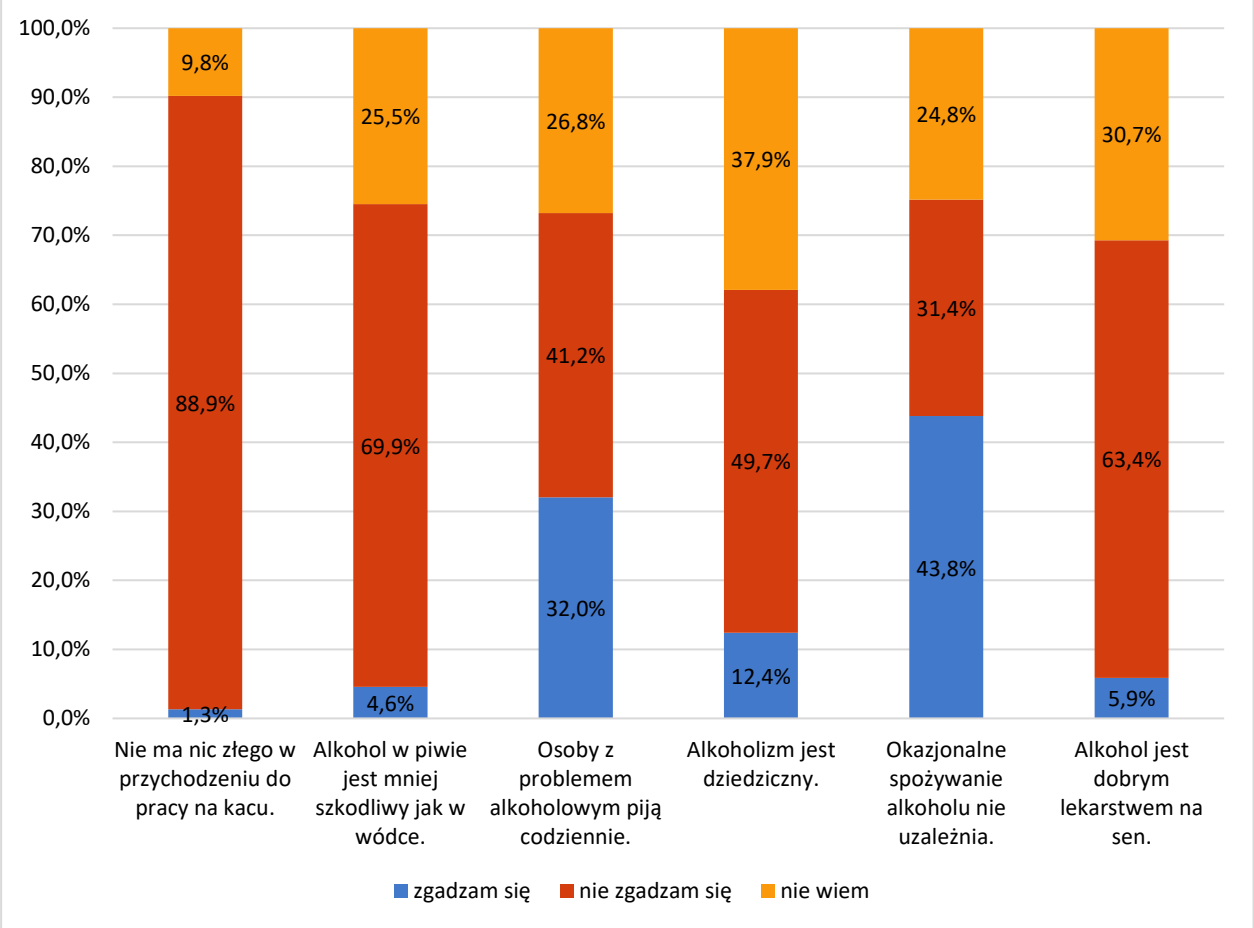

Kolejnym, poruszonym w Diagnozie problem, był problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było poznanie opinii oraz doświadczeń respondentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. Styczność z narkotykami miało 2,7% badanych mieszkańców, w tym 0,7% osób zażyło je jednokrotnie, a 0,7% zażywa je codziennie lub prawie codziennie.

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?

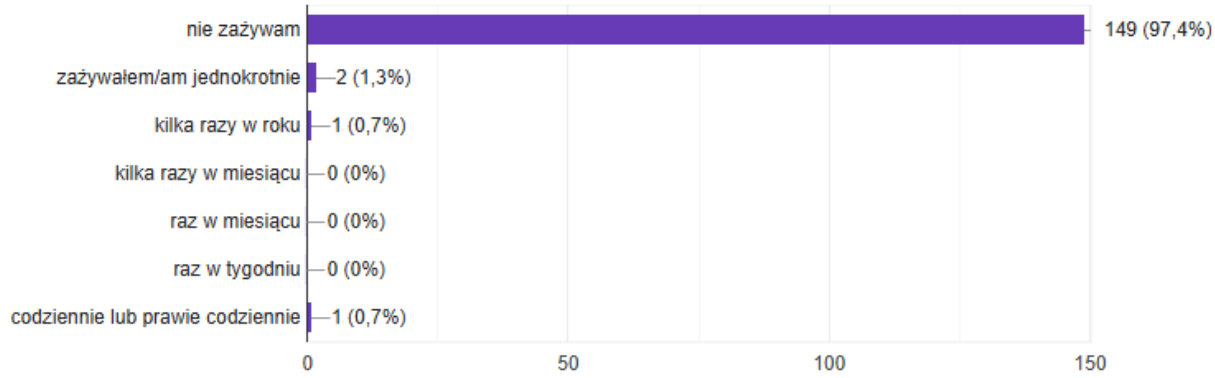

Mieszkańcy, którzy mieli kontakt z narkotykami przyznali, iż zażywali marihuanę (27,3%). Dodatkowo 33,33% mieszkańców, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi zażywali sterydy (4,5%). Większość respondentów, którzy zaznaczyli stosowanie substancji psychoaktywnych (81,9%) wskazali na środki nasenne i leki.

Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

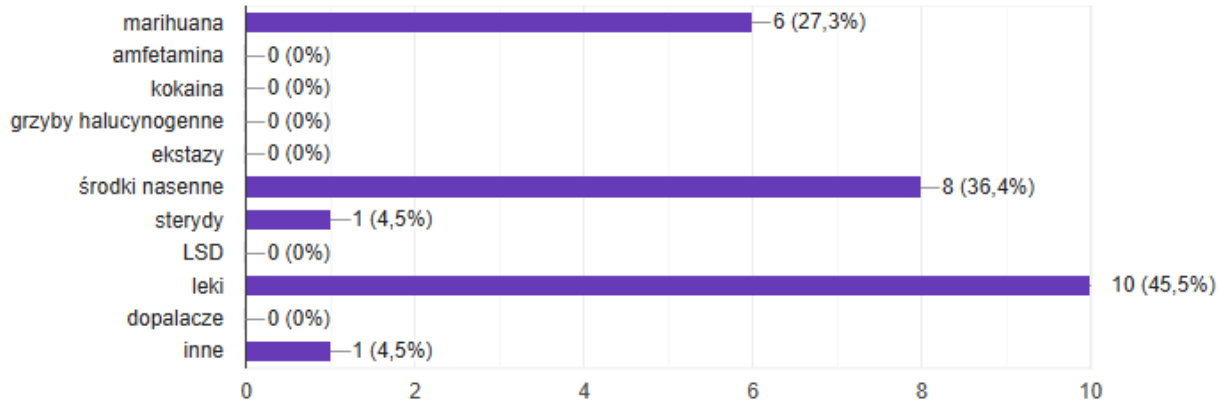

Głównym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy jest ciekawość (14,3%). W dalszej kolejności wymieniano natomiast: wpływ znajomych (9,5%), chęć złagodzenia stresu (9,5%), chęć zapomnienia o problemach (4,8%) oraz chęć lepszej zabawy (4,8%). Zdecydowana większość respondentów wskazała inne powody sięgania po substancje psychoaktywne, a wśród nich były: bezsenność, chęć uśmierzenia bólu i wskazania lekarskie.

Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

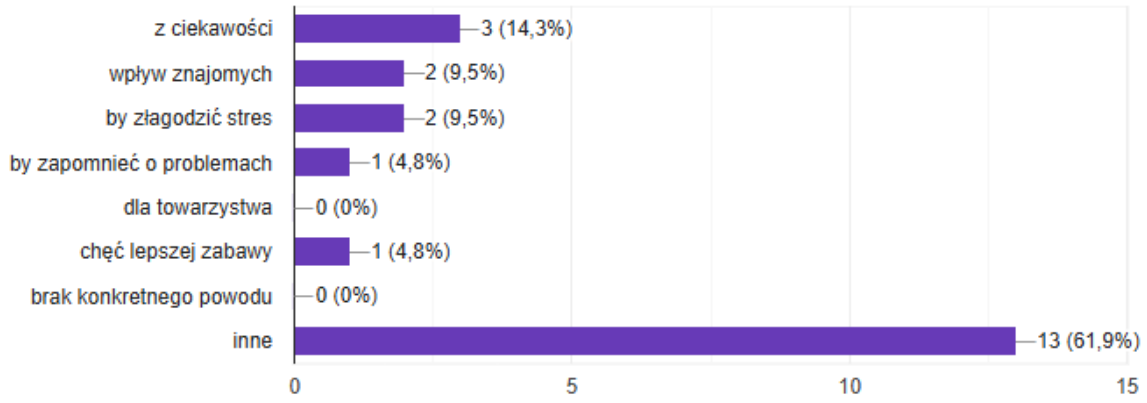

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania narkotyków w gminie. Co ciekawe, aż 81,7% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 8,5% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem kolejnych 2,0% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się 7,8% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

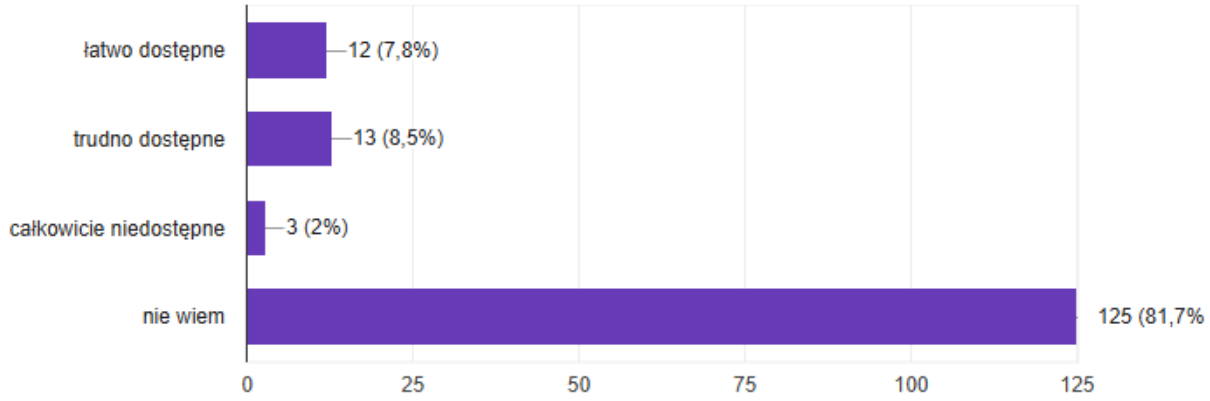

Natomiast w przypadku możliwości pozyskania dopalaczy, również większość osób nie potrafiła ocenić ich dostępności (84,3%). Zdaniem 5,2% osób, dopalacze są łatwo dostępne w gminie. 7,2% badanych uważa, że substancje te są trudno dostępne, a dla 3,3% osób są one całkowicie niedostępne.

Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

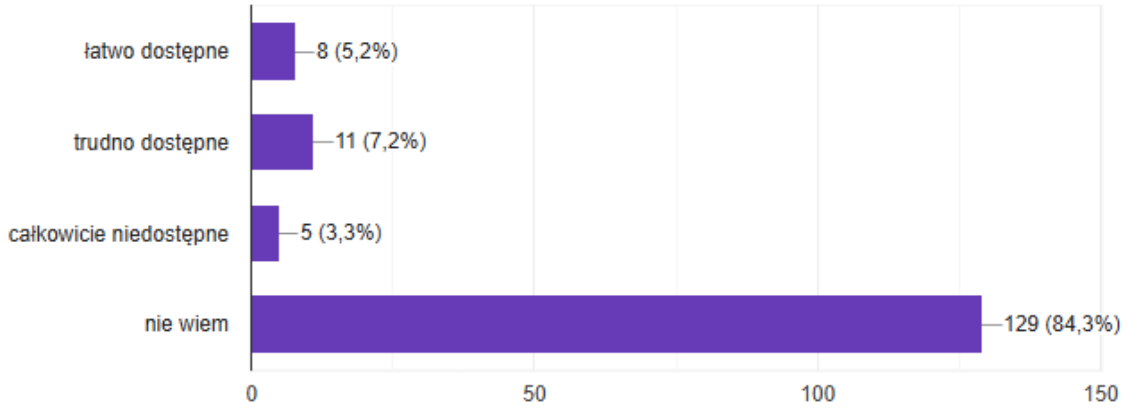

Zdecydowana większość ankietowanych (96,1%) nie potrafiła wskazać miejsc w gminie, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: osiedle poza gminą (2,0%), dyskotekę poza gminą (1,3%), okolice szkoły (0,7%), siłownię poza gminą (0,7%), centrum miejscowości (0,7%). Dodatkowo 2,0% osób zna konkretną osobę, która sprzedaje narkotyki.

Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

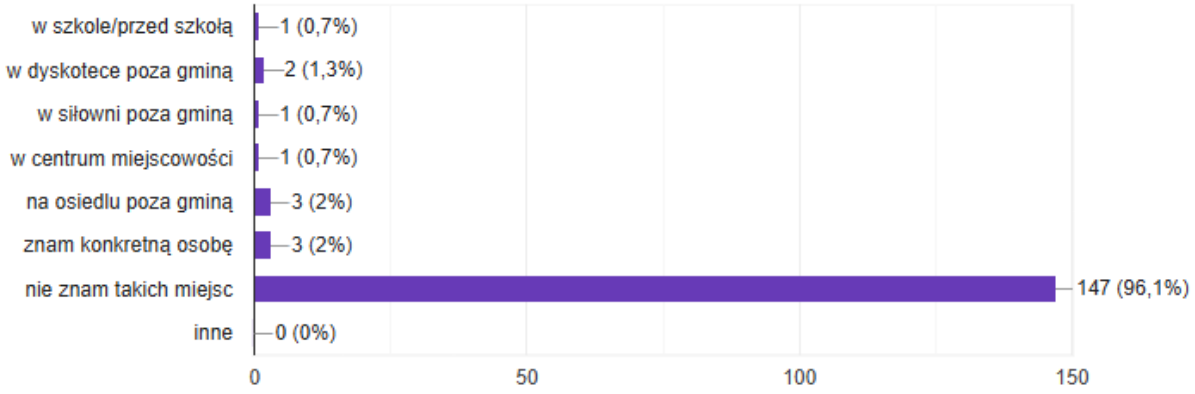

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie mieszkańców poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń.

- 2,0% ankietowanych mieszkańców uważa, że **nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy**. Z tą opinią nie zgodziło się 88,9% osób, zaś 9,2% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- 9,2% badanych twierdzi, iż **posiadanie narkotyków nie powinno być karalne**, zaś 80,4% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 10,5% osób wskazało odpowiedź „nie wiem".

- 74,5% ankietowanych uważa, że **dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków**. 22,9% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia.
- Ze stwierdzeniem **„okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia"** zgodziło się 3,3% osób, a 76,5% nie zgodziło się z tą opinią. 20,3% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem".
- 11,1% mieszkańców twierdzi, że **marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk**, natomiast 58,8% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 30,1% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.
- 77,8% ankietowanych twierdzi, że **narkotyki nie są bezpieczne nawet jeżeli używa się ich odpowiednio**. 2,00% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 20,3% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

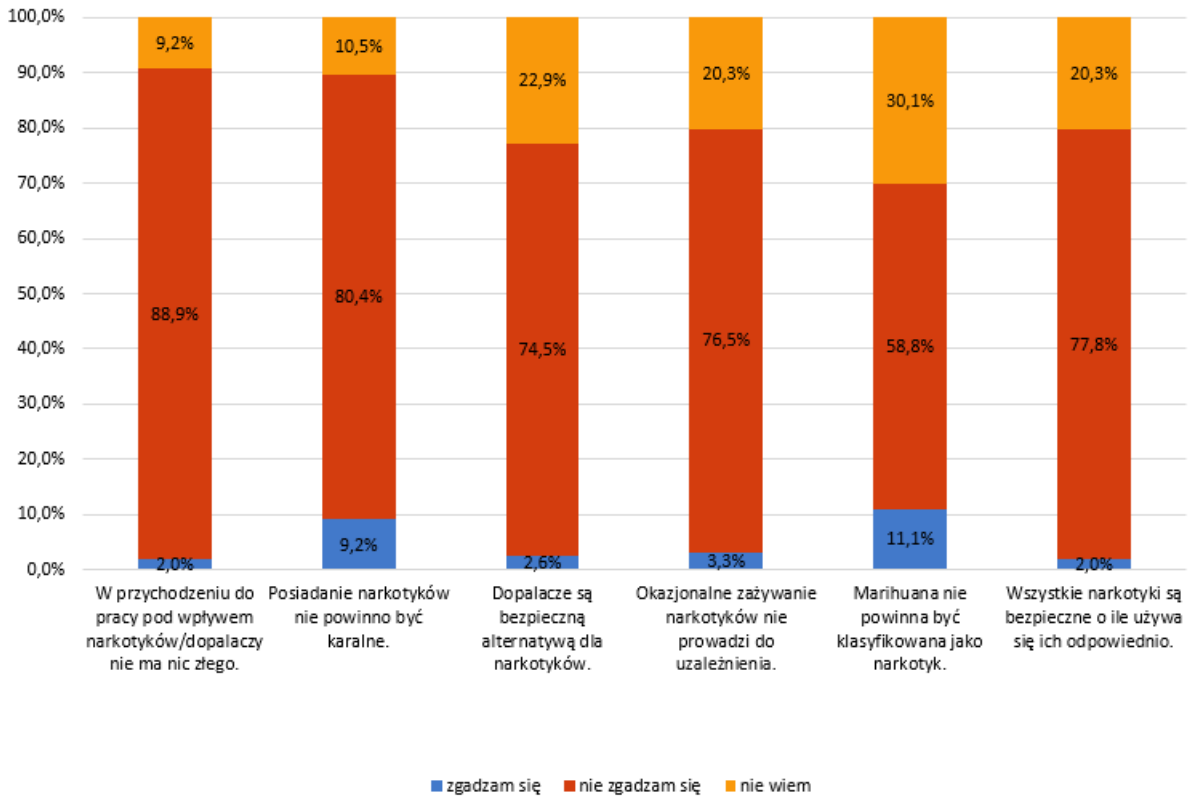

Głównym źródłem pozyskiwania wiedzy o substancjach psychoaktywnych jest telewizja i Internet – taką odpowiedź wskazało 73,2% osób. Mniej popularnymi źródłami wiedzy jest: prasa (18,3%), ulotki (17,6%), szkolenia (17%), lekarz (15%) znajomi (9,2%), rodzina (9,2%) praca (5,2%) oraz uczelnia (2,6%). 17% pozyskuje informacje z innych źródeł, natomiast 17,6% respondentów nie szuka informacji na ten temat.

Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

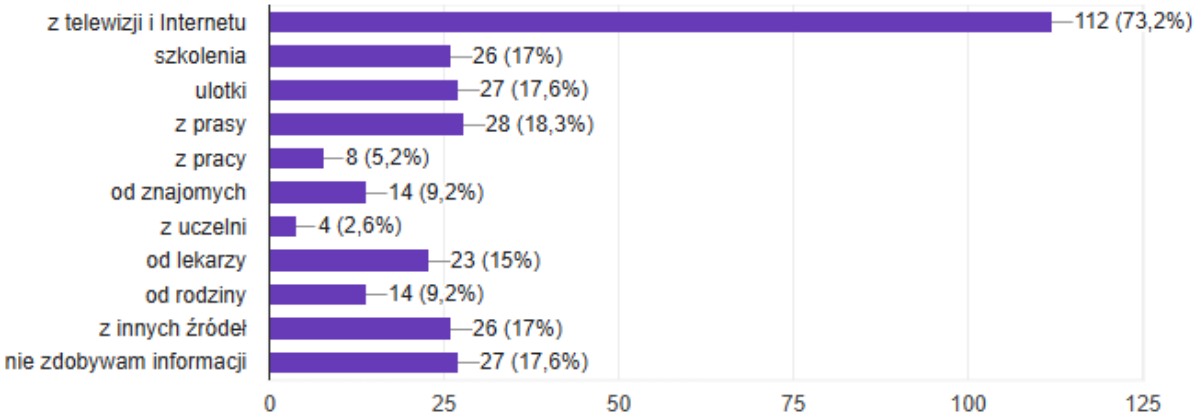

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejną, poruszaną kwestią jest problem uzależnień behawioralnych, a dokładniej uzależnień od komputera i Internetu oraz od hazardu. Na początek ankietowanych zapytano o czas spędzany codziennie na korzystaniu z Internetu. Zdecydowana większość badanych osób dziennie na tę aktywność poświęca 1-2 godziny (77,8%), 13,7% osób spędza od 2 do 3 godzin dziennie na przeglądaniu Internetu, zaś 8,5% osób poświęca więcej niż 3 godziny na tę czynność.

Ile czasu spędza Pan/i przeglądając Internet w ciągu dnia?

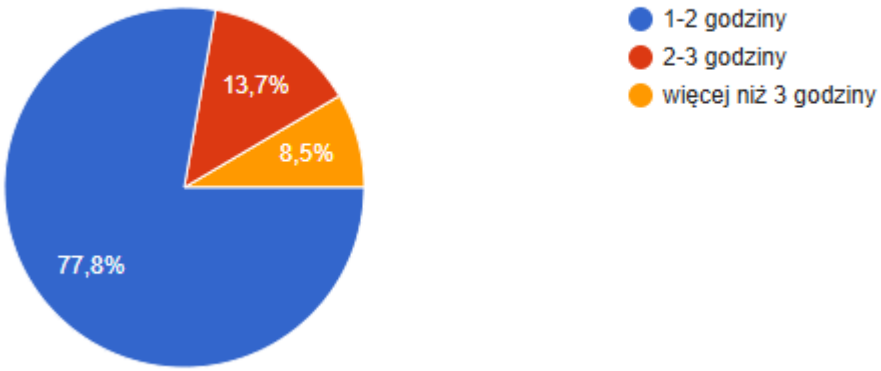

Ankietowanych zapytano również, czy kiedykolwiek brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy. Nigdy nie robiło tego 71,2% osób. 27,5% ankietowanych mieszkańców brało udział w tego typu konkursach kilka razy, a 1,3% osób wiele razy.

Czy brał/a Pan/i udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy?

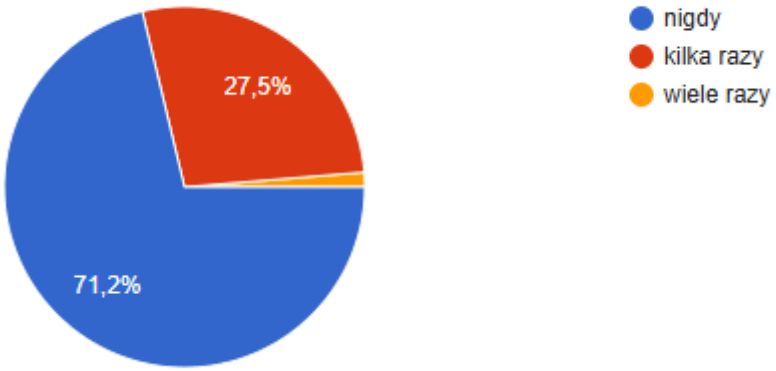

Na automatach lub w salonach gier nigdy nie grało 89,5% osób. Natomiast 9,8% mieszkańców robiła to kilka razy, a 0,7% ankietowanych wiele razy grało na automatach lub w salonach gier.

Czy grał/a Pan/i na automatach, w salonach gier?

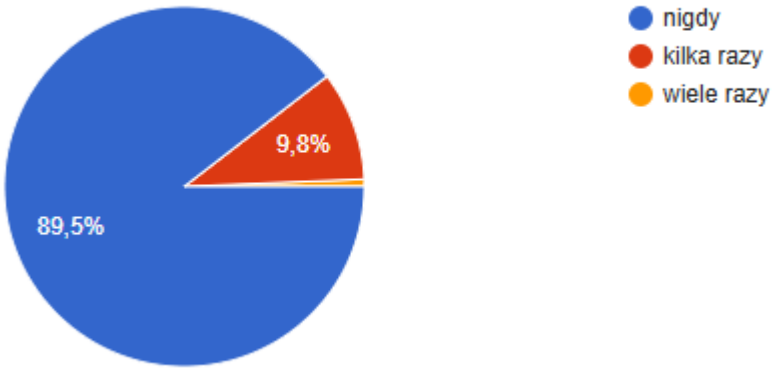

Również większość mieszkańców nigdy nie obstawiała zakładów bukmacherskich – taką odpowiedź wskazało 94,00% osób. 3,00% ankietowanych robiło to kilka razy, a kolejne 3,00% wiele razy.

Czy obstawiał/a Pan/i zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix?

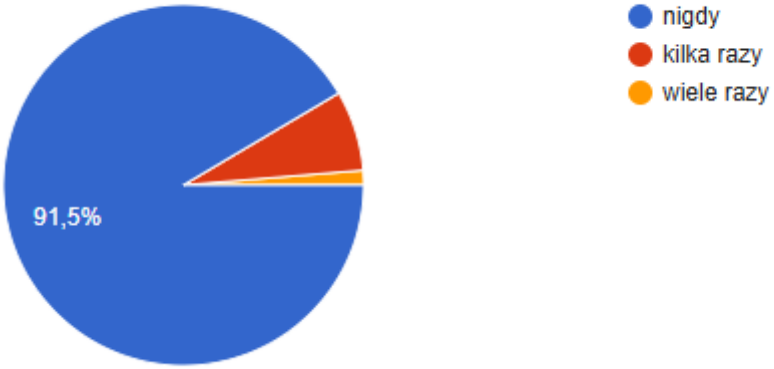

1.3 Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży

Na początek młodych respondentów zapytano czy ich zdaniem, osoby w ich wieku spożywają alkohol. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 38,7% badanych, zaś 14,4% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 46,8% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

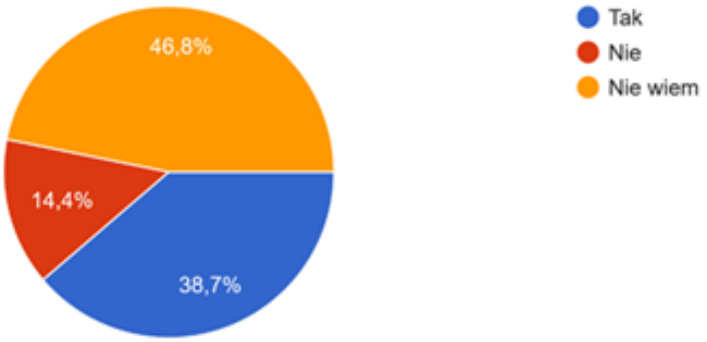

Należy zwrócić uwagę na fakt, 18,3% uczniów próbowało już kiedykolwiek pić alkohol.

Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

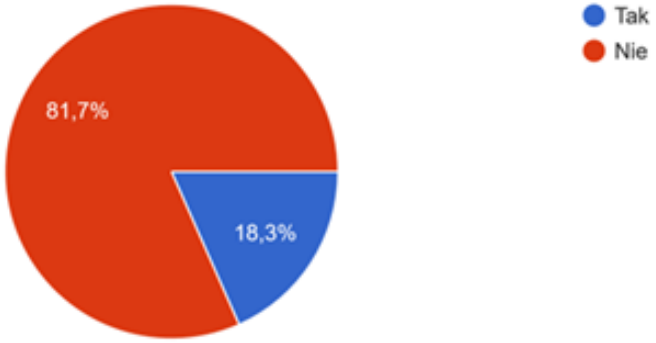

Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 17 i więcej lat – taką odpowiedź wskazało 33,3% badanych. 29,2% uczniów pierwszy raz piło alkohol w wieku 14 – 16 lat. Natomiast w wieku 11 – 13 lat pierwszy raz po alkohol sięgnęło 25% uczniów. 12,5% pierwszy alkohol wypiło w wieku 8 - 10 lat.

W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

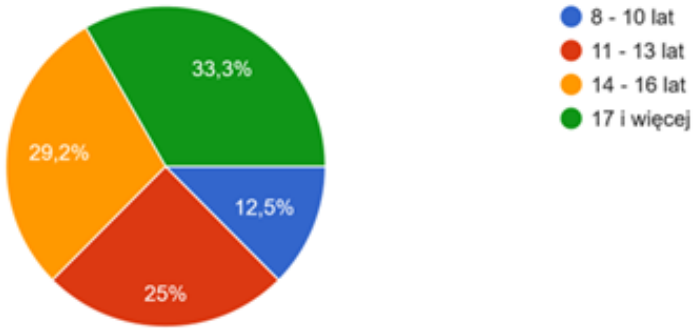

Następnie uczniów poproszono o wskazanie rodzaju alkoholu, który zdarzyło im się próbować. Respondenci najczęściej wskazywali na: piwo (59,1%), szampana (45,5%), wódkę (27,3%), wino (18,2%), bimber i likier (9,1%), nalewki (5,5%) oraz inne alkohole, nie podając konkretnych nazw (22,7%).

Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

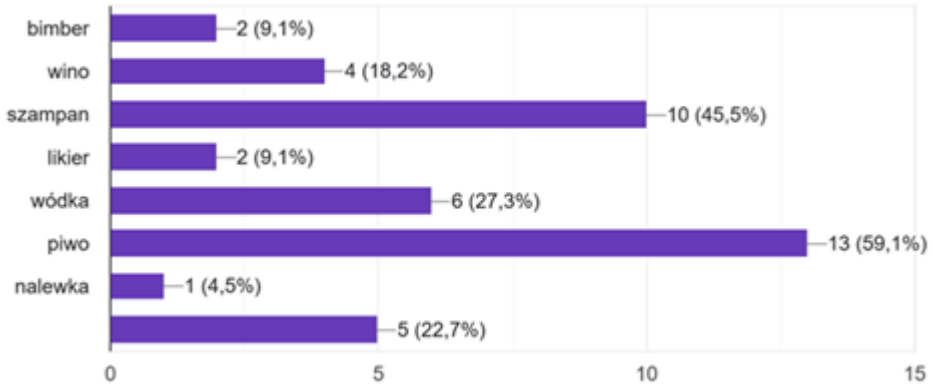

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie po raz pierwszy sięgali po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (42,9%), w czasie imprezy towarzyskiej (19%), pod nieobecność rodziców w domu (19%), a także: na dyskotece (9,5%), ze znajomymi na podwórku (4,8%), w czasie wycieczki szkolnej (4,8%). 23,8% uczniów wskazało również na inne okoliczności: „jak byłam mała tata dał mi na spróbowanie", „sylwester", „od rodziców".

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

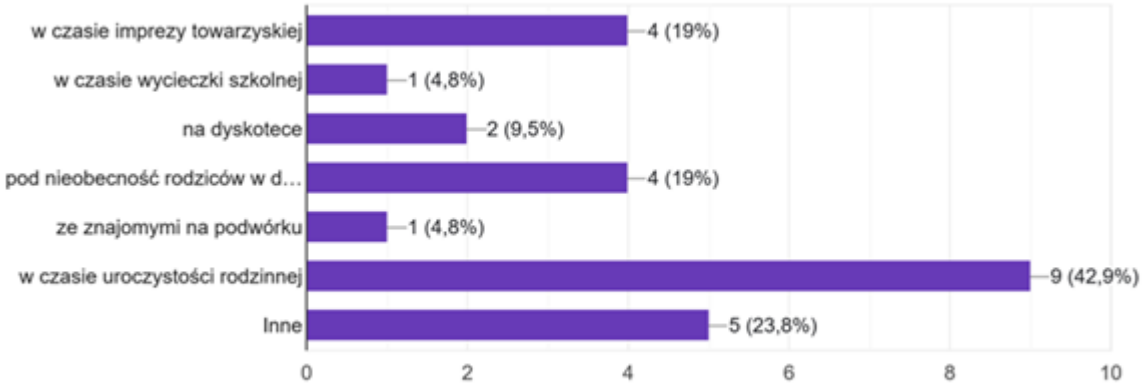

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Co istotne, większość uczniów nie doświadczyła nigdy przykrych konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu – takiej odpowiedzi udzieliło 61,5% osób. Pozostali uczniowie wskazywali na negatywne skutki takie jak: kac (23,1%), problemy w rodzinie (3,8%), problemy w szkole (3,8%), pogorszenie relacji koleżeńskich (3,8%) oraz inne konsekwencje, których uczniowie konkretnie nie wymienili (3,8%).

Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

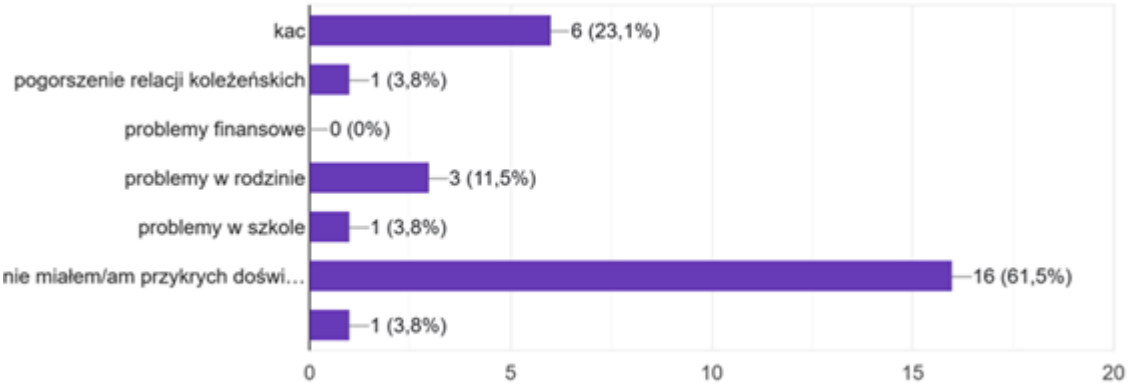

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Interesujący wydaje się fakt, skąd uczniowie mają alkohol, skoro zgodnie z prawem nie mogą sami go kupić. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczniowie najczęściej są nim częstowani (42,9%), dostają go od starszych kolegów (23,8%), podkradają go rodzicom (4,8%). 28,6% uczniów wskazało na inne sposoby, takie jak: „poprosiłem mamę", „rodzice mnie poczęstowali", „tata dał mi łyka", „dostałem od rodziców".

Jak otrzymałeś/aś alkohol?

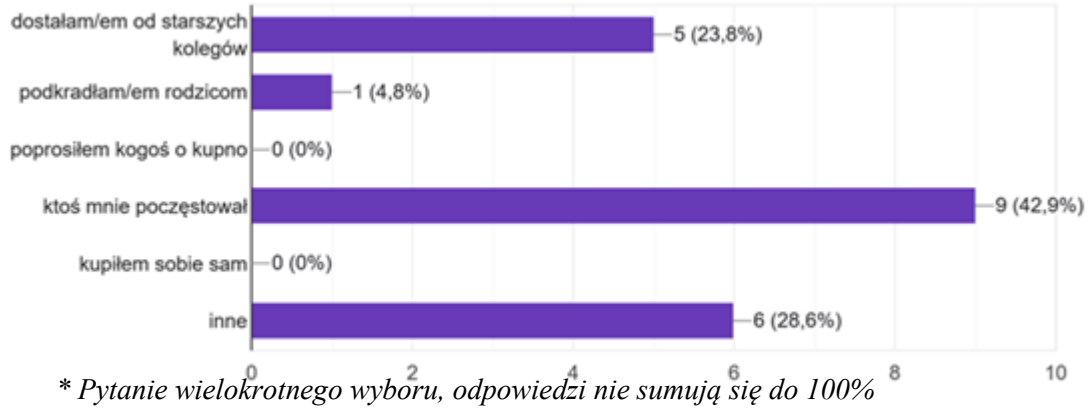

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Co ciekawe, zdaniem większości uczniów ich rodzice wiedzą o tym, iż spożywają oni alkohol. Takiej odpowiedzi udzieliło 81% osób.

Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?

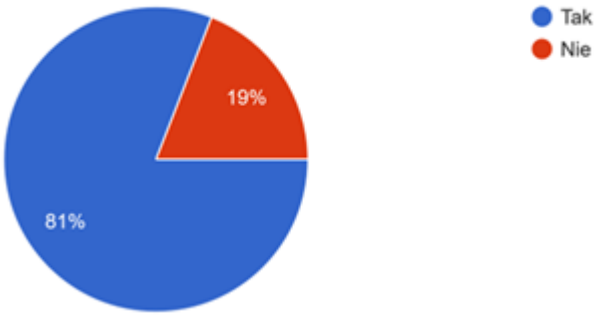

Następnie respondentów zapytano o reakcje ich rodziców na spożywanie przez nich alkoholu. 36,8% przyznała, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, 10,5% osób oznajmiło, iż rodzice zainteresowali się i wyznaczyli karę, 10,5% przyznała, że ich rodzice nie zareagowali w ogóle na tę informację, mimo, że wiedzieli. Kolejne 5,3% przyznało, że nie zauważyli, że spożywają oni alkohol, tyle samo osób odpowiedziało, że rodzice nie reagowali, gdyż była to mała ilość. 31,6% osób odpowiedziało, że rodzice zareagowali w inny sposób, nie podali jednak jakie to były zachowania.

Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Dla 17,6% ankietowanych zdobycie alkoholu w gminie jest czymś łatwym. Z tą opinią nie zgodziło się 18,7% uczniów, a 63,7% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

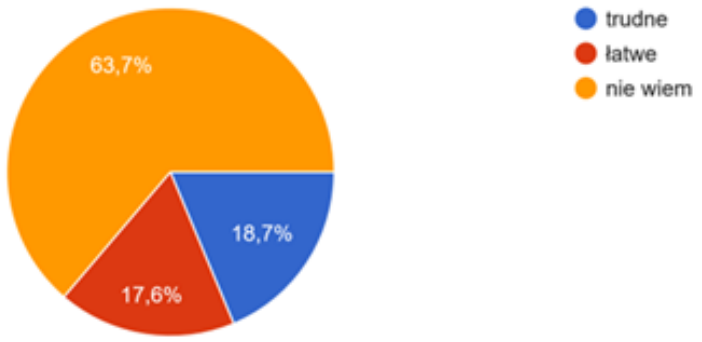

Na koniec ankietowanych poproszono, aby wskazali jak ich zdaniem młodzież może zdobywać alkohol. Większość uczniów przyznała, iż nie ma wiedzy na ten temat (62,4%). Pozostali uczniowie wskazywali na następujące sposoby: kupują jej starsi koledzy (19,8%), proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup (14,9%), sami sobie kupują (6,9%), podkradają rodzicom (5%), oraz zdobywają go w inny sposób (3%).

Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

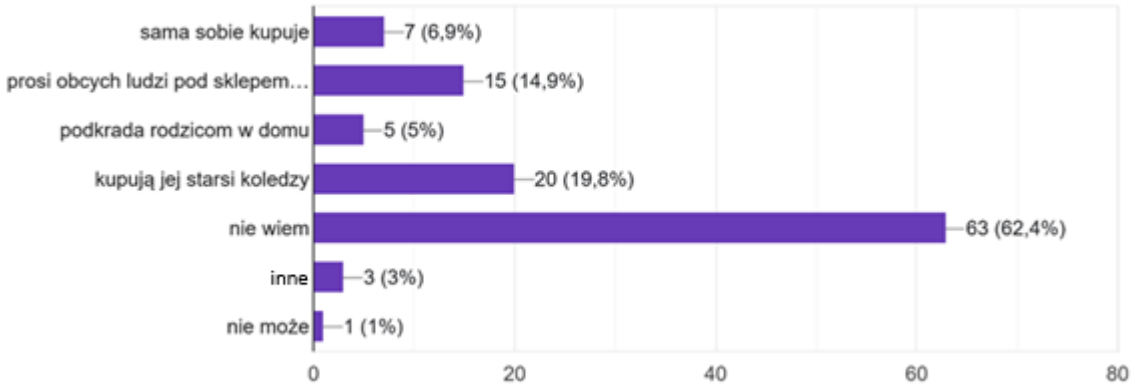

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejno, młodych respondentów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Do zażywania środków psychoaktywnych przyznał się 4,7% uczniów.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

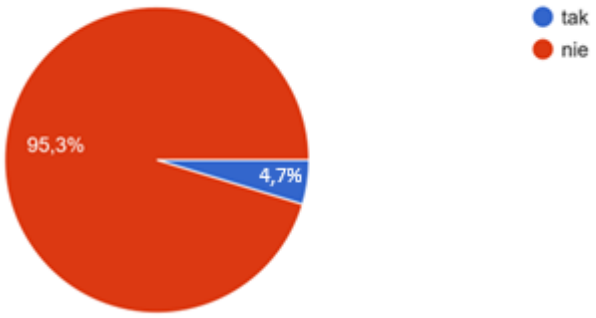

Uczniowie, którzy przyznali, iż zażywali kiedykolwiek środki psychoaktywne pierwszy raz zażywali je w wieku 11– 13 lat (50%), 14 – 16 lat (33,33%), 17 i więcej (16,7%).

Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

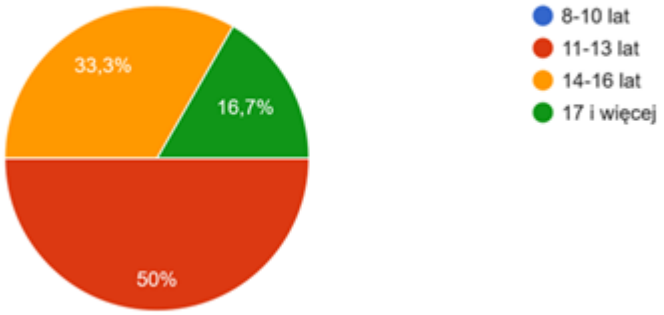

Uczniowie Ci zażywali: inne formy konopi (50%) grzyby halucynogenne (33,33%), tubki od e-papierosów (33,33%), marihuanę lub haszysz (16,7%) oraz inne środki (16,7%).

Jakie były to substancje?

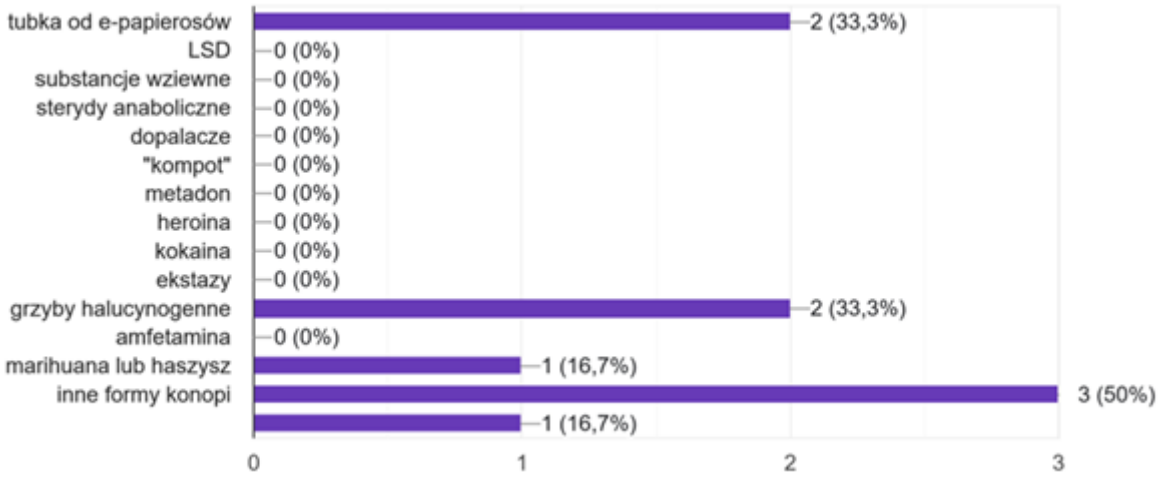

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęstszą okolicznością pierwszego kontaktu uczniów z substancjami psychoaktywnymi była impreza towarzyska – taką sytuację wskazało 33,3% respondentów.

Pozostałe odpowiedzi rozłożyły się równomiernie – po 16,7% badanych zadeklarowało, że po raz pierwszy sięgnęło po substancje psychoaktywne podczas wycieczki szkolnej, w trakcie uroczystości rodzinnej, na dyskotece lub w czasie spotkania ze znajomymi na podwórku.

Wyniki te wskazują, że inicjacja w zakresie używania substancji psychoaktywnych najczęściej ma miejsce w sytuacjach o charakterze towarzyskim, w otoczeniu rówieśników lub w czasie wydarzeń sprzyjających swobodnym kontaktom społecznym.

W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

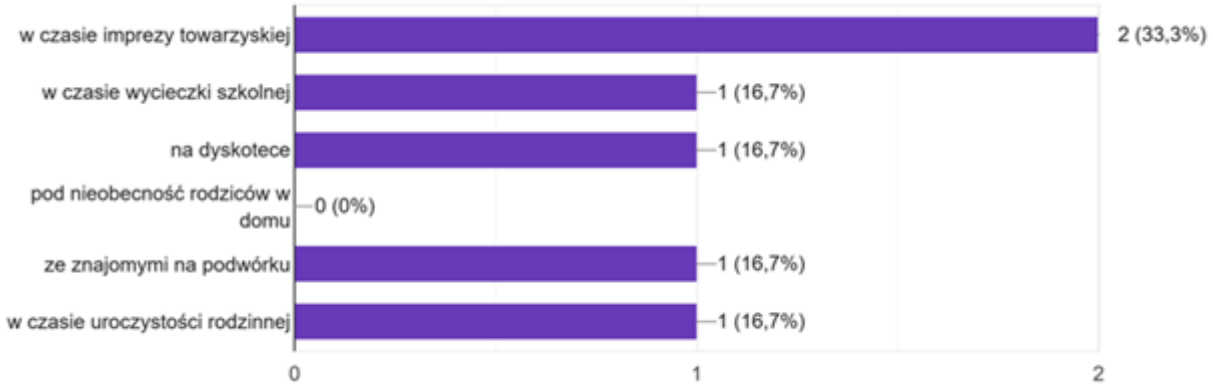

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z ich odpowiedzi, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Uczniowie najczęściej wskazywali, że dostali je od kolegi/koleżanki (42,9%). 28,6% odpowiedziało, że nie wiedzą skąd wzięli daną substancję, zaś 14,3% wskazało, że kupiło ją od kolegi/koleżanki. Tyle samo osób odpowiedziało, że brało narkotyki wspólnie w grupie znajomych. Kolejne 14,3% uczniów wskazało odpowiedź „inne", jednak nie wyjaśnili tej odpowiedzi.

Skąd wziąłeś/wzięłaś tę substancję?

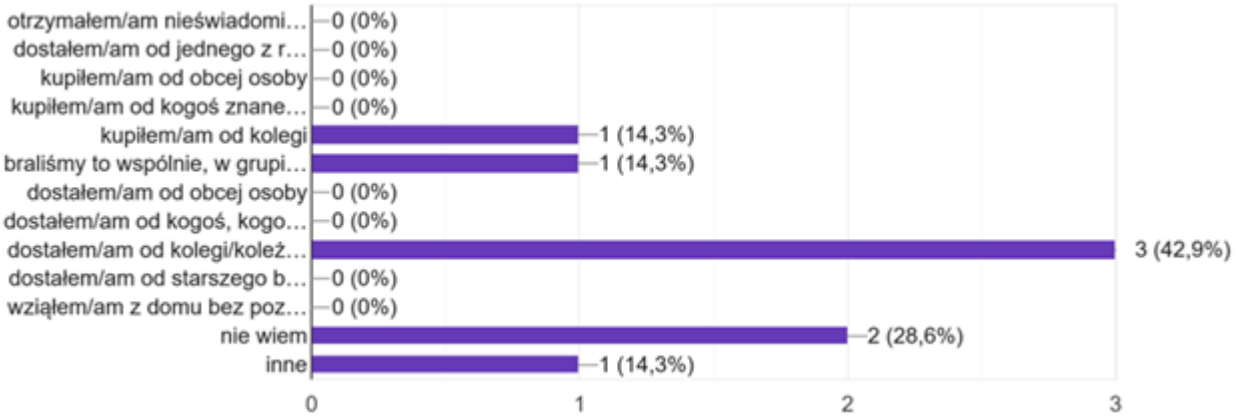

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ciekawość (66,7%) oraz chęć dobrej zabawy (33,3%), a także przyjemność/relaksacja (33,33%) to główne czynniki motywujące uczniów do zażywania substancji psychoaktywnych. Do innych przyczyn należą: chęć zaimponowania w towarzystwie (16,7%), a także chęć bycia modnym (16,7%). Kolejne 16,7% uczniów wskazało odpowiedź „inne", jednak nie wyjaśnili tej odpowiedzi.

Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy?

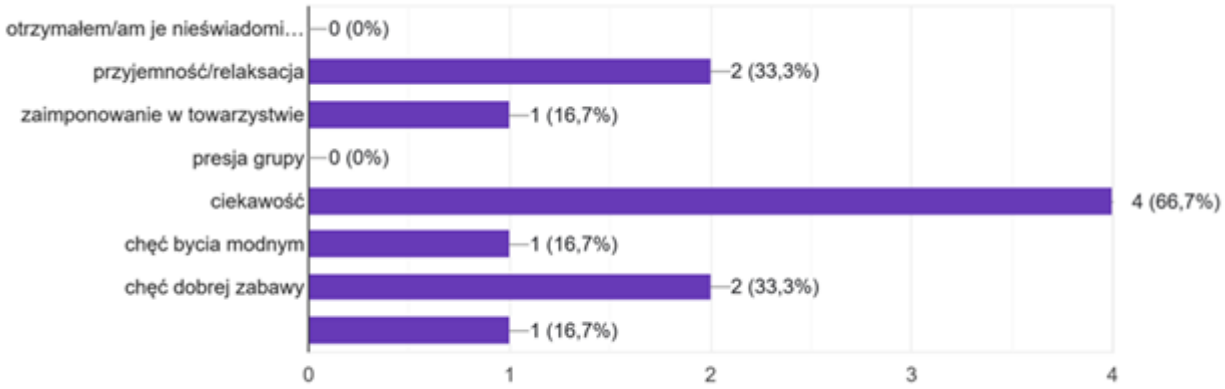

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie najczęściej sięgają po substancje w miejscach, których nie wskazali dokładnie (50%), podczas szkolnych wycieczek (33,33%), na terenie szkoły (33,33%). Kolejni ankietowani odpowiedzieli, że zażywali substancje w domu (16,7%), na podwórku (16,7%), a także u kolegi/koleżanki (16,7%).

Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

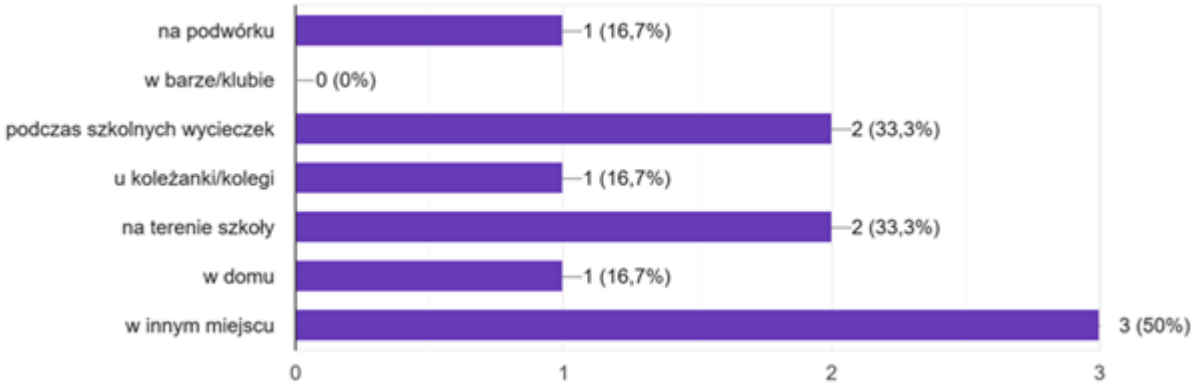

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Żaden z uczniów nie doświadczył nigdy przykrych konsekwencji związanych z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy (100%).

Czy miałeś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?

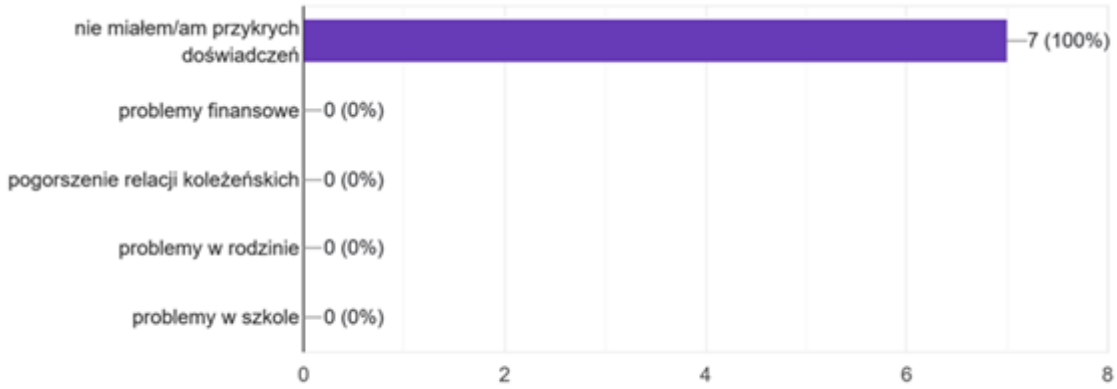

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

85,7% uczniów, którzy zażywali kiedykolwiek narkotyki uważa, że ich rodzice wiedzą o tym fakcie.

Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?

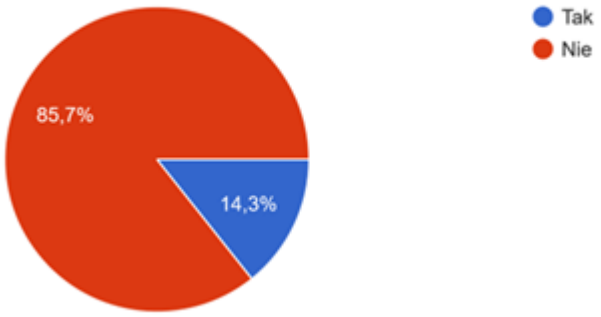

Z przeprowadzonych badań wynika, że 25% ankietowanych uczniów zadeklarowało, iż ich rodzice nie mają świadomości faktu sięgania przez nich po narkotyki.

W grupie respondentów, których rodzice wiedzą o używaniu substancji psychoaktywnych, reakcje opiekunów były zróżnicowane. Jedna czwarta badanych (25%) wskazała, że rodzice zareagowali zdenerwowaniem i zastosowali wobec nich karę. Taki sam odsetek uczniów (25%) przyznał, że rodzice podjęli inne działania, niewskazane szczegółowo w badaniu.

Jednocześnie 25% respondentów zadeklarowało, że pomimo świadomości problemu, ich rodzice nie podjęli żadnej reakcji.

Jak Twoi rodzice zareagowali na zażywanie przez Ciebie narkotyków/dopalaczy?

6,9% uczniów uważa, że pozyskanie narkotyków/dopalaczy w ich gminie jest łatwe. Przeciwnego zdania jest natomiast 27,7% badanych. Istotny jest fakt, iż większość uczniów (65,3%) nie ma wiedzy na ten temat, co świadczy o tym, iż nie poszukiwali tego typu informacji.

Gdybyś chciał zdobyć narkotyki/dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

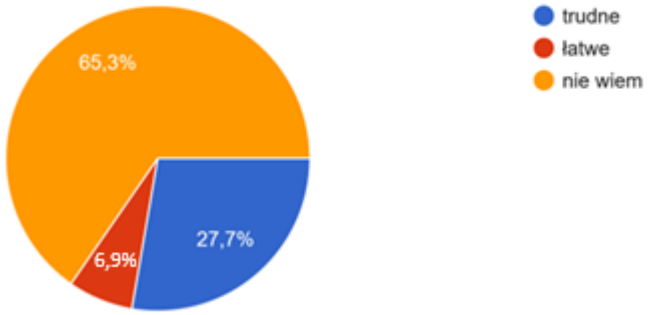

Uczniowie w większości nie potrafią wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze – takiej odpowiedzi udzieliło 93,2% ankietowanych. Pozostałe osoby znają konkretną osobę, u której można kupić narkotyki (4,9%), kupują ją w centrum miejscowości (1%) oraz w innych miejscach (1%).

Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

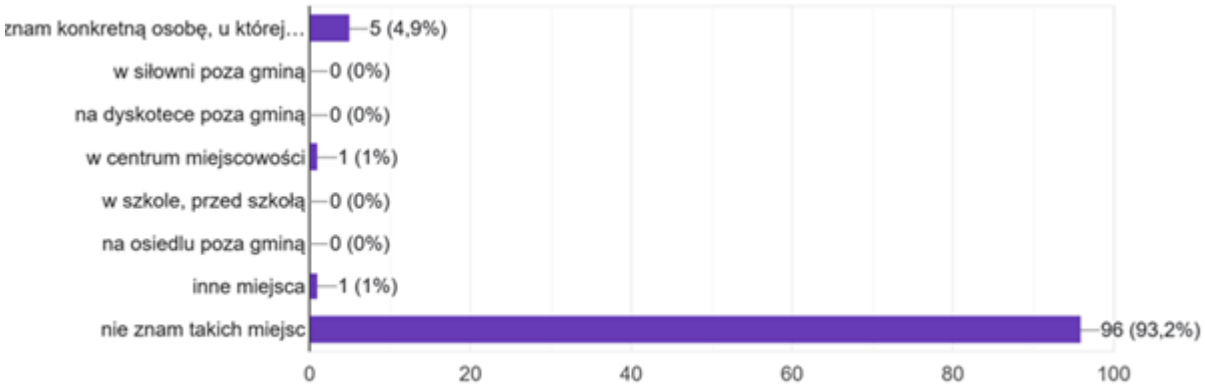

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Większość uczniów uważa, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – takiej odpowiedzi udzieliło 89,7% osób, a 7,5% sądzi, iż jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgodziło się 0,9% uczniów. 1,9% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć".

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

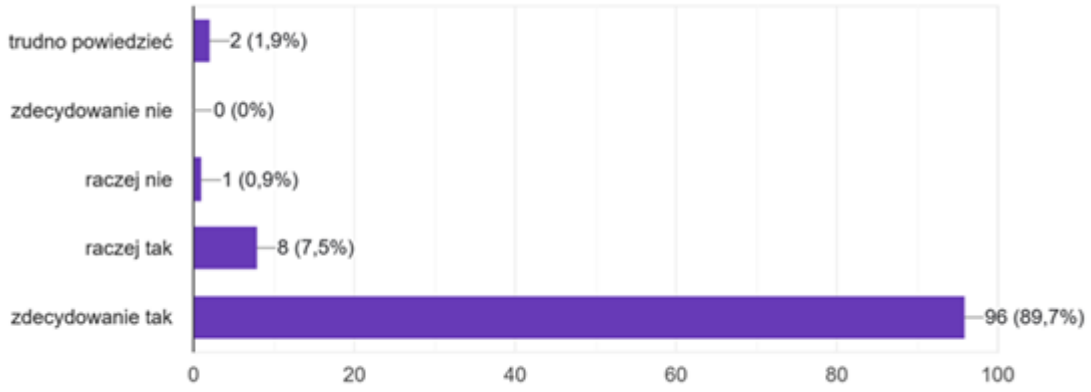

Kolejny blok pytań dotyczył korzystania przez dzieci i młodzież z komputera, Internetu oraz telefonów komórkowych. Korzystanie z komputera i Internetu jest popularnym sposobem spędzania czasu wolnego wśród młodych ludzi. 38,9% uczniów szkoły podstawowej codziennie na tę aktywność poświęca od 1 do 3 godzin dziennie, 35,2% uczniów korzysta z komputera i Internetu od 3 do 6 godzin dziennie. 5,6% na tę aktywność poświęca do 1 godziny dziennie, zaś 0,9% powyżej 6 godzin w ciągu dnia. 1,9% uczniów nie korzysta z Internetu.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

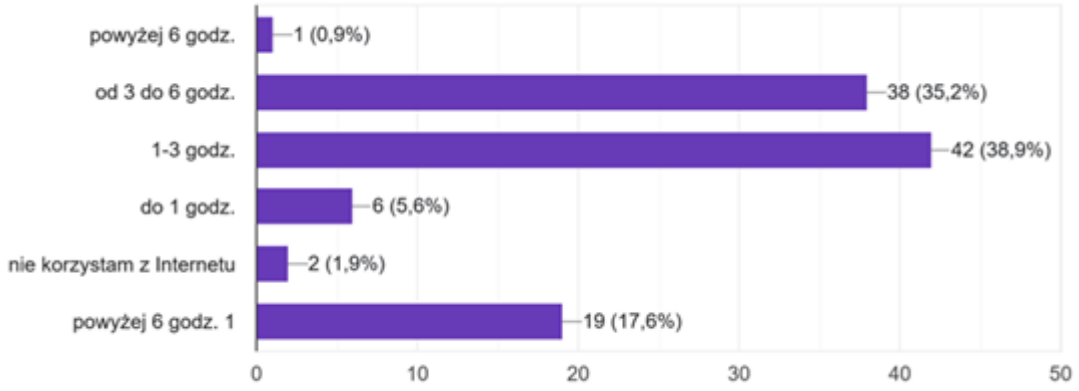

Uczniowie najczęściej korzystają z komputera i Internetu w domu (91,8%), a także u znajomych (1,8%) w szkole (3,6%), w urzędzie (0,9%) oraz w kawiarence internetowej (0,9%). 0,9% uczniów korzysta z komputera i Internetu w innych miejscach, których ankietowani nie wskazywali konkretnie.

Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

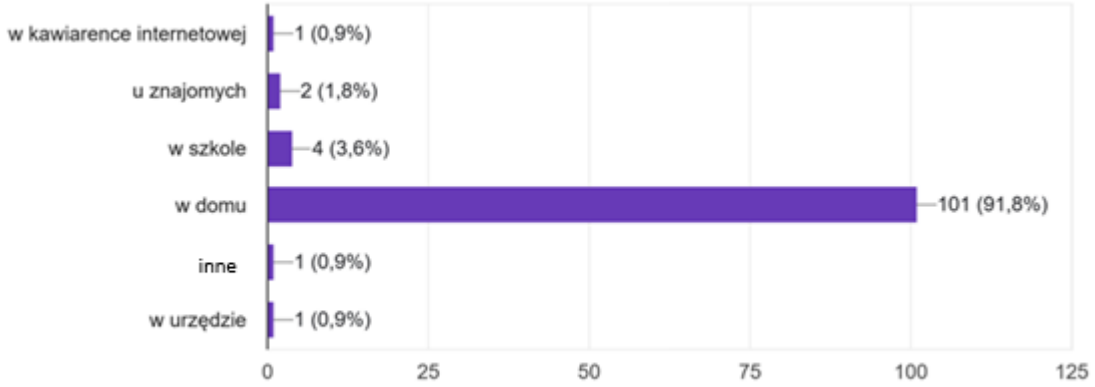

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Młodzi ludzie korzystają z komputera i Internetu przede wszystkim, aby grać w gry online (60,4%), oglądać filmy (55%), słuchać muzyki (46,8%), mieć kontakt ze znajomymi (27%), , uczyć się (20,7%), robić zakupy (16,2%), poznawać nowe osoby (5,4%), oraz by prowadzić bloga lub własną stronę (2,7%).

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

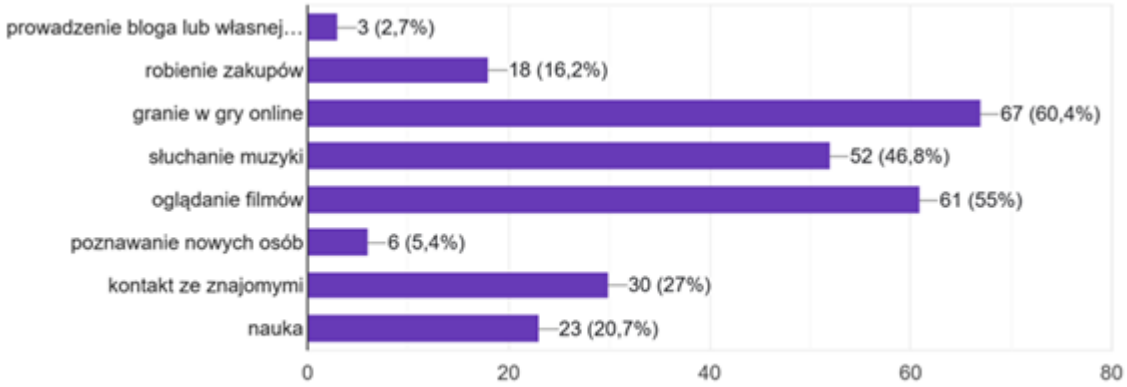

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Celem sprawdzenia, czy uczniowie przejawiają zachowania mogące świadczyć o uzależnieniu od komputera i Internetu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Na podstawie zebranego materiału badawczego można jednak zauważyć, że pewna grupa uczniów przejawia zachowania, które mogą wskazywać na problem z nadużywaniem mediów.
Nawet stosunkowo niewielki procent uczniów przejawiających takie zachowania wskazuje, że problem uzależnień behawioralnych jest obecny w środowisku szkolnym i wymaga uwagi. Konieczne jest zatem

podejmowanie działań profilaktycznych oraz systematyczna edukacja dzieci i młodzieży w zakresie odpowiedzialnego i świadomego korzystania z nowych mediów.

Odnieś się proszę, do poniższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali.
1 – zdecydowanie się nie zgadzam
2 – nie zgadzam się
3 – nie mam zdania
4 – zgadzam się
5 – zdecydowanie się zgadzam

Z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej pracy lub nauki

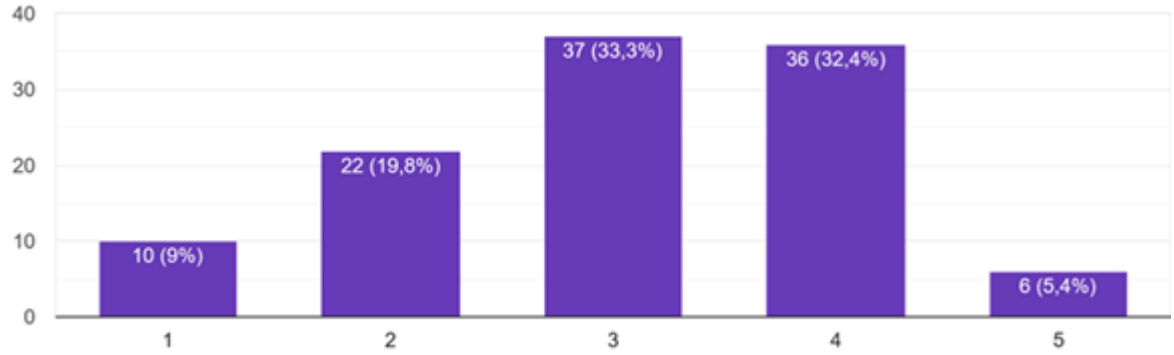

Denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie

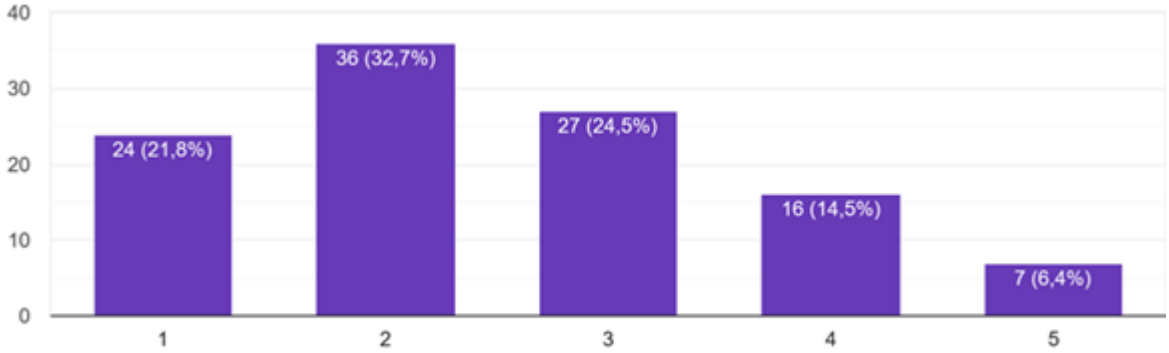

Wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o mich codziennych obowiązkach

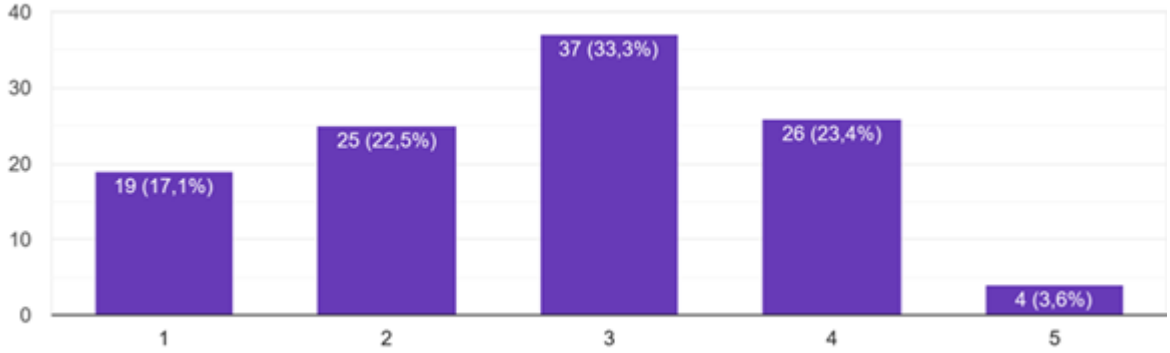

Coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań ze znajomymi

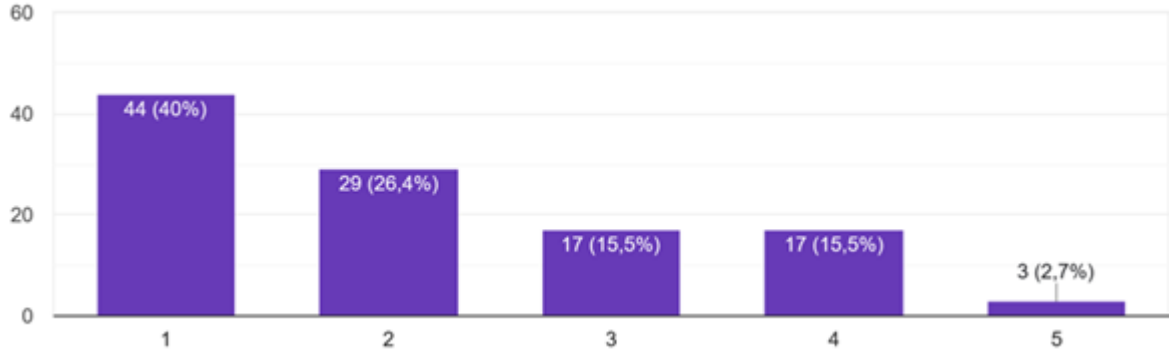

Próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci

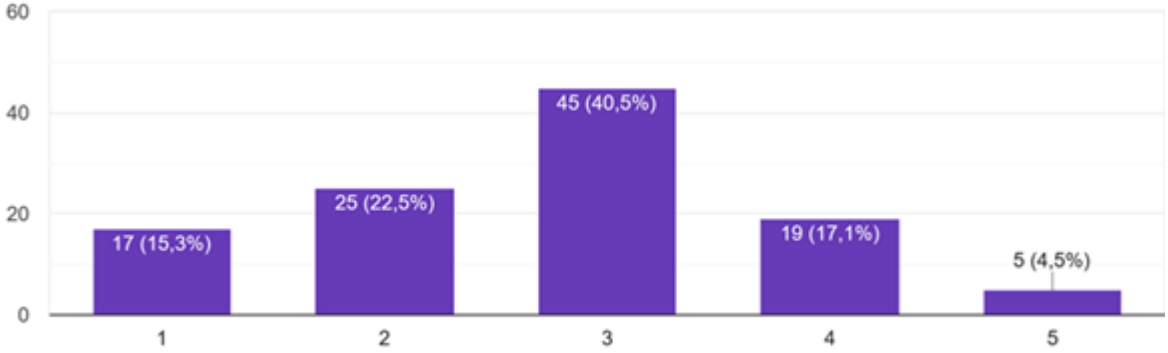

Późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie

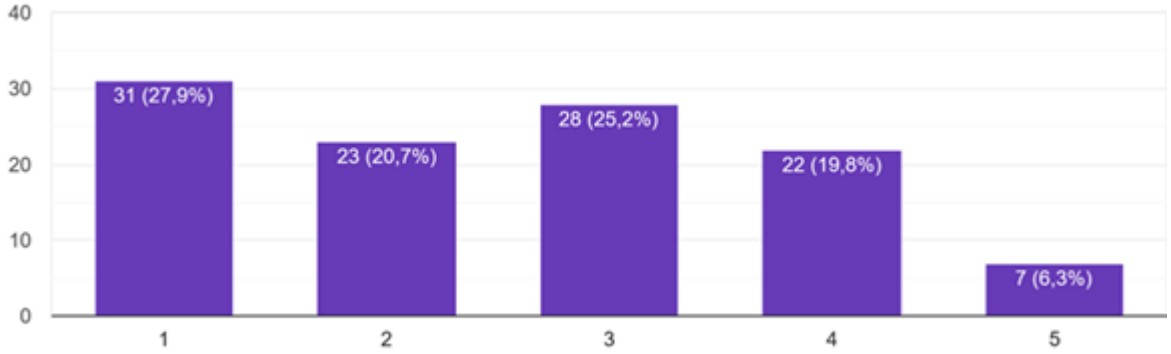

Najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci

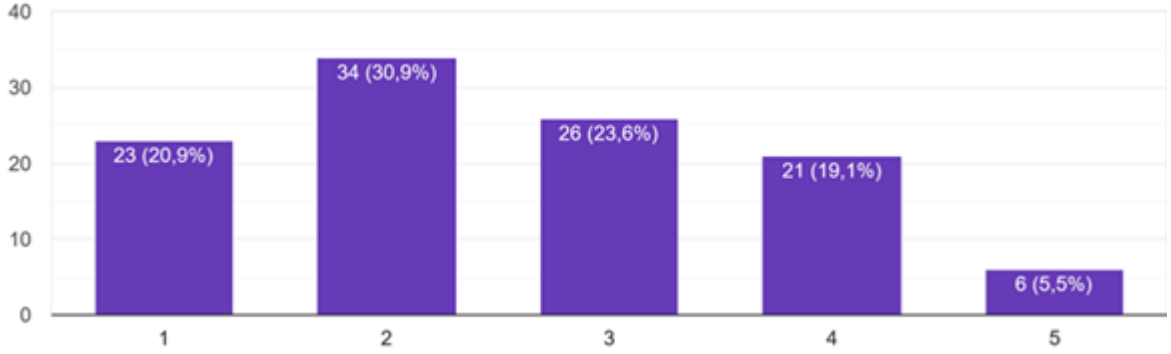

19,1% ankietowanych uczniów czuło się dyskryminowanym ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu.

Czy czułeś się kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu?

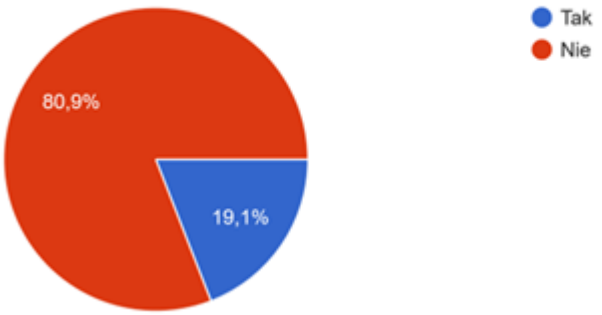

7,3% uczniów uważa, że na jego komputerze zainstalowana jest tzw. „blokada rodzicielska". 80% uczniów przyznało, że nie ma takiego zabezpieczenia, a 12,7% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska"?

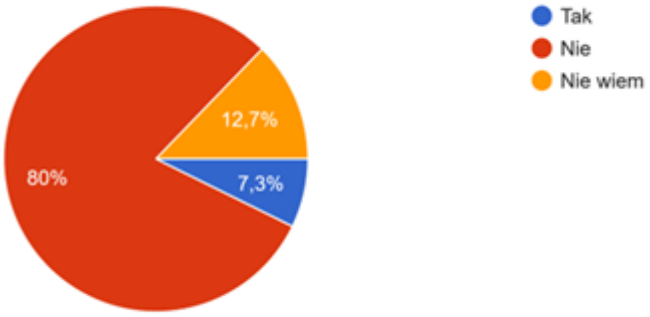

Dodatkowo 28,7% uczniów kłamało, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu.

Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

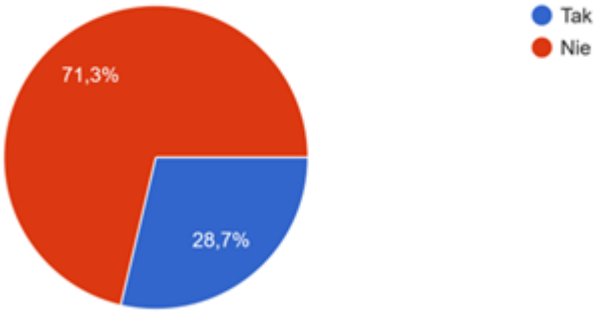

9,3% uczniów podałby swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie. Pokazuje to, iż uczniowie nie zdają sobie sprawy z konsekwencji takich działań.

Czy podałbyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

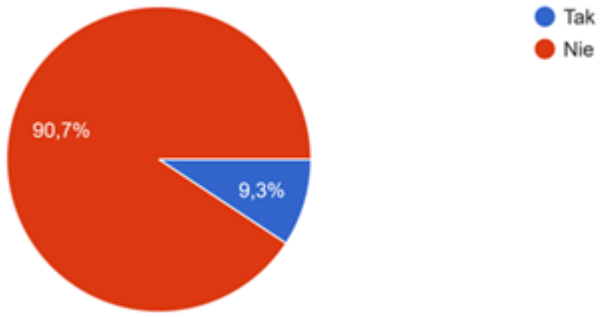

Większość uczniów każdego dnia poświęca ponad 2 godziny na korzystanie z telefonu komórkowego (58,7%). od 1 do 2 godzin na tę aktywność przeznacza 37,6% uczniów, zaś 2,8% każdego dnia korzysta z telefonu krócej niż 30 minut. 0,9% uczniów nie posiada telefonu komórkowego.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z telefonu komórkowego?

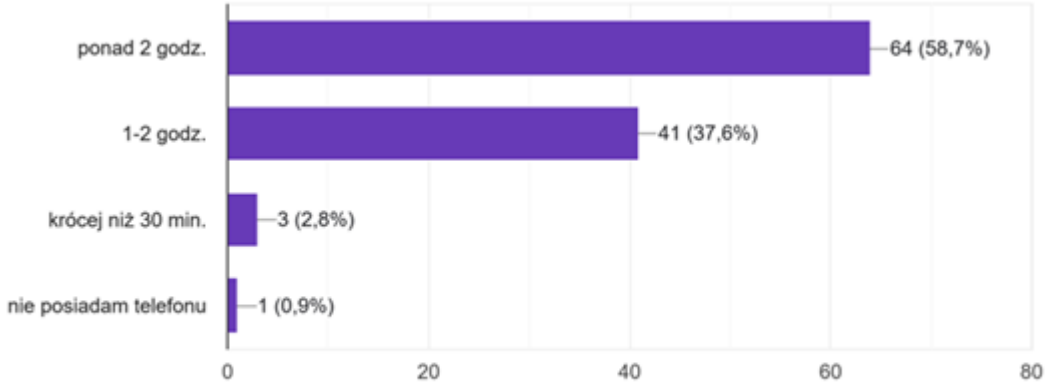

Uczniowie wykorzystują telefon komórkowy przede wszystkim do: słuchania muzyki (100%), rozmów telefonicznych (100%), surfowania w Internecie (85,7%), korzystania z portali społecznościowych (85,7%), wysyłania smsów i mmsów (71,4%) oraz robienia zdjęć i filmów (71,4%),

Do czego wykorzystujesz telefon komórkowy?

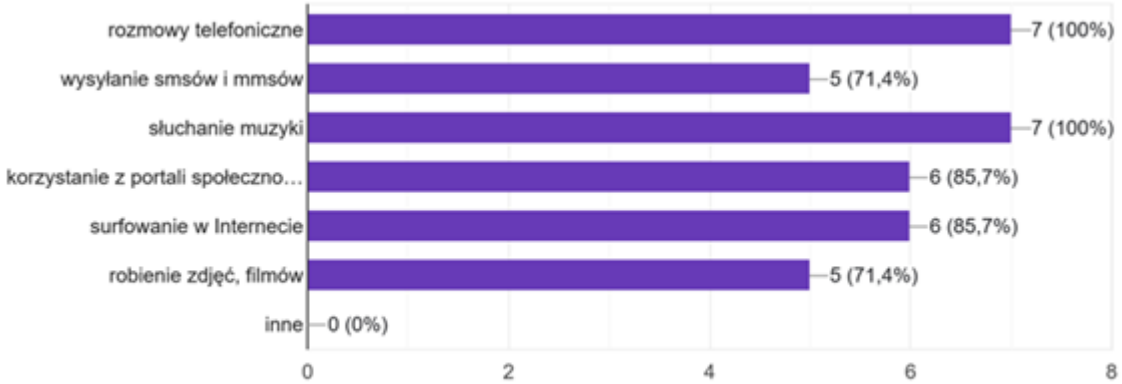

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Złą informacją jest fakt, iż aż 42,7% uczniów, wraca po telefon, gdy zapomni zabrać go ze sobą. 41,8% uczniów, gdy zapomni telefonu to nie wraca po niego i nie przejmuje się tym faktem. 15,5% uczniów nie wraca po telefon, ale czuje niepokój związany z jego brakiem.

Jakie uczucie Ci towarzyszy gdy zapomnisz zabrać ze sobą telefon komórkowy?

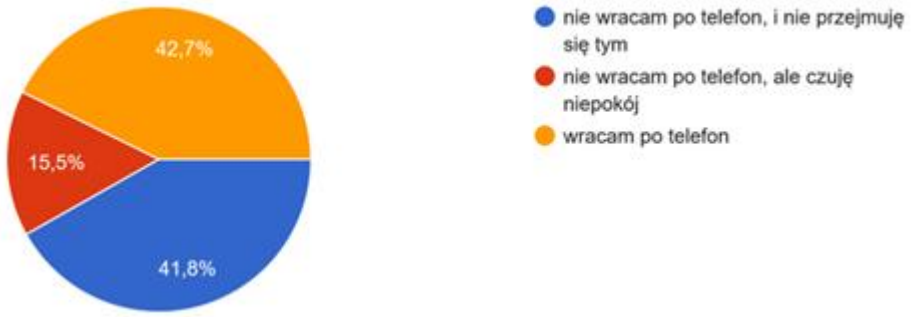

Uczniów zapytano w jakich nietypowych sytuacjach zdarzyło im się korzystać z telefonu. 28,7% uczniów przyznało, że używało telefonu w szkole, 20,4% osób w trakcie rodzinnego posiłku, w kinie lub teatrze z telefonu korzystało 15,7% uczniów, 13% uczniów korzystało z telefonu podczas sprawdzianu lub klasówki. Natomiast 3,7% uczniów wskazało na inne miejsca, nie podając konkretnych nazw, a 44,4% nie używało telefonu komórkowego w żadnych z wymienionych miejsc lub sytuacji.

W jakich nietypowych sytuacjach zdarzyło Ci się użyć telefonu co najmniej trzykrotnie?

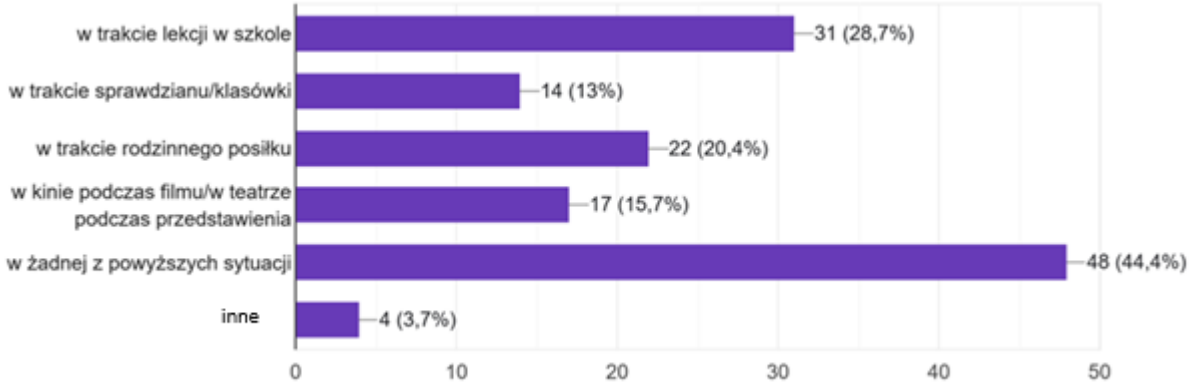

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Aż 33% uczniów deklaruje, że nie wyobraża sobie ani jednego dnia bez telefonu. Co więcej, 41,3% badanych raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że dzień bez telefonu można uznać za stracony. Z kolei dla 20,2% uczniów brak dostępu do telefonu nie stanowiłby większego problemu, natomiast 8,3% respondentów nie ma wyrobionej opinii na ten temat.

Jaka jest Twoja opinia dotycząca jednego dnia bez telefonu?

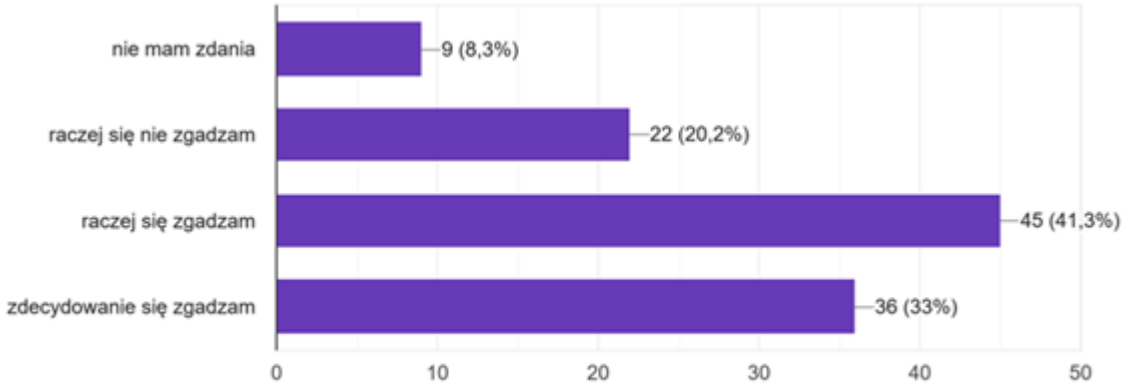

Na koniec uczniów zapytano, czy ich zdaniem posiadanie najnowszych modeli telefonów komórkowych jest niezbędne, by nie być wyśmiewanym przez kolegów. 8,3% osób przyznało, iż zdecydowanie jest to niezbędne. 10,2% uczniów uważa, że najnowszy model telefonu raczej jest niezbędny by nie być wyśmiewanym, zaś 52,8% osób nie zgodziło się z ta opinią. 28,7% uczniów nie ma zdania na ten temat.

Czy według Ciebie posiadanie najnowszych modeli telefonów komórkowych jest niezbędne, by koledzy się nie wyśmiewali?

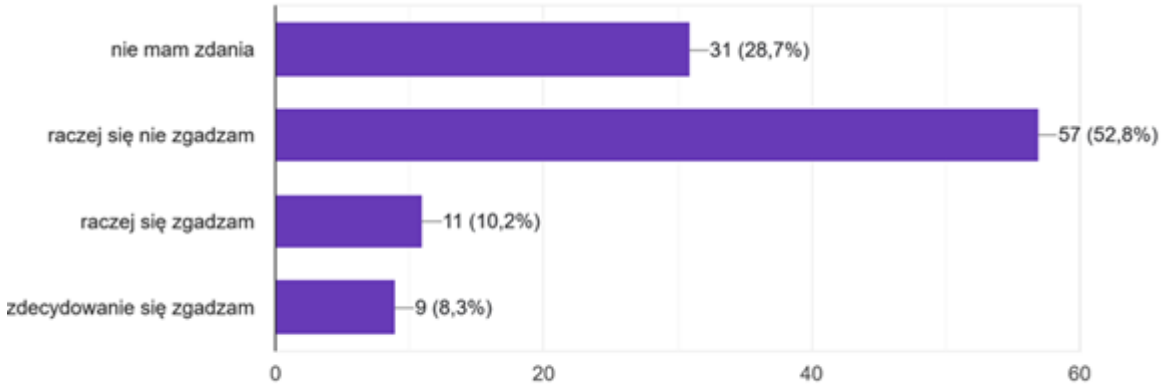

1.4 Diagnoza – badanie sprzedawców

Na początek badanych zapytano, czy ich zdaniem, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie gminy zmieniła się skala spożycia alkoholu. Pięciu respondentów uważa, że obecnie spożywa się więcej alkoholu niż dawniej. Tyle samo osób uważa, że obecnie pije się tyle samo co kilka lat temu. Sześciu ankietowanych twierdzi natomiast, iż obecnie pije się mniej niż kiedyś.

Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie:

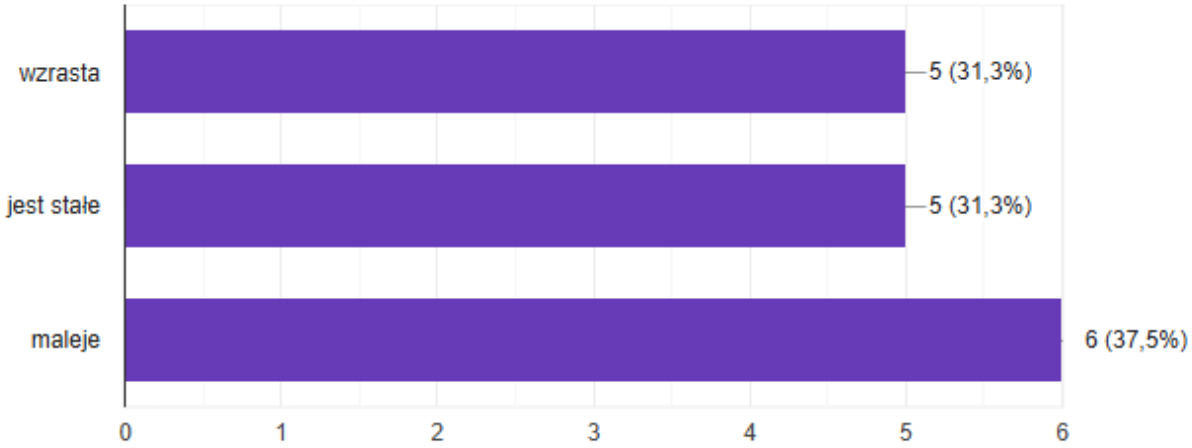

Kolejne pytania mają na celu sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich. W tym celu sprzedawców zapytano, jak często sprzedaje się alkohol osobom nieletnim na terenie Gminy Wiśniew. 87,5% ankietowanych uważa, że na terenie gminy nigdy nie sprzedaje się alkoholu osobom nieletnim. Natomiast 12,5% uważa, że taka sytuacja może mieć miejsce rzadko.

Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

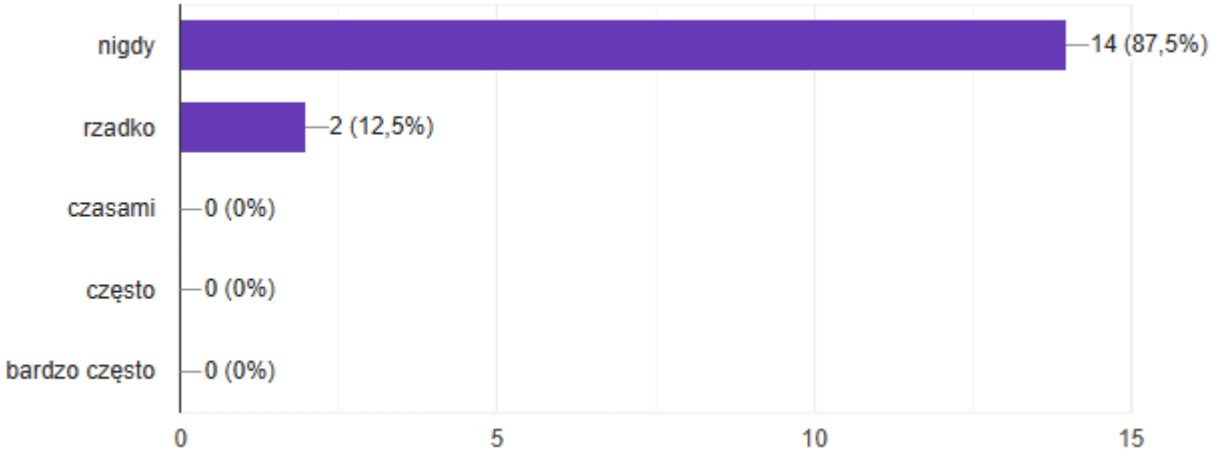

Większość sprzedawców przyznała także, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Rzadko, tj. raz lub kilka razy, zdarzyło się to ośmiu sprzedawcom, a wiele razy przytrafiło się to czterem sprzedawcom. Cztery osoby zadeklarowało, że nigdy nie spotkały się z takim zdarzeniem.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

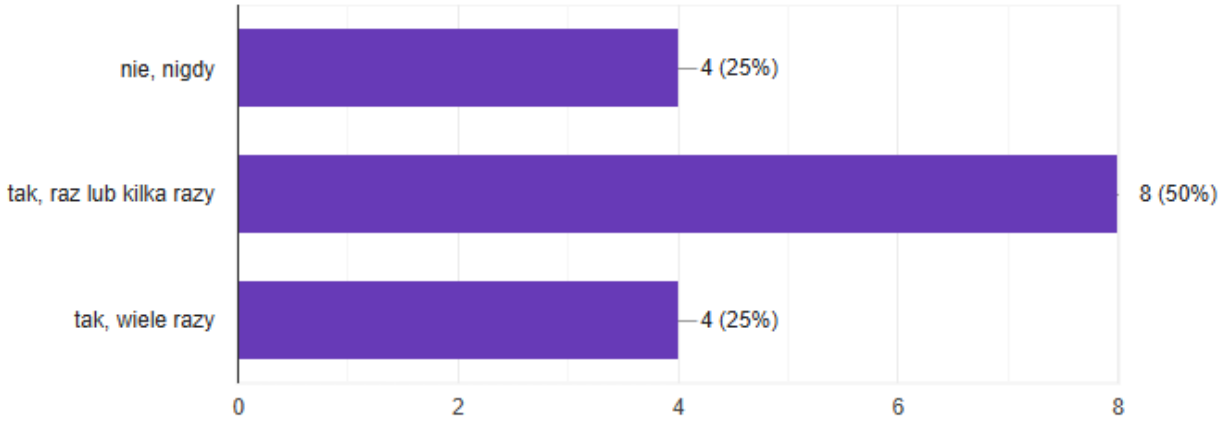

15 ankietowanych (93,8%) nigdy nie sprzedało alkoholu osobie niepełnoletniej., zaś jeden ze sprzedawców odpowiedział, że raz lub kilka razy sprzedał alkohol osobie niepełnoletniej.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

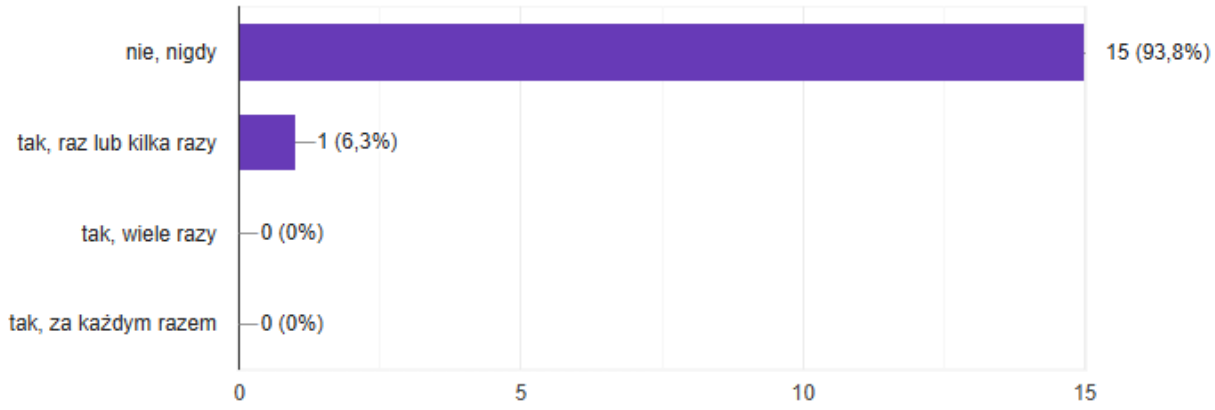

W sytuacji, gdy sprzedawcy nie mają pewności co do pełnoletniości klientów mają obowiązek sprawdzenia dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Dwóch sprzedawców robiło to raz lub kilka razy, czterech osób sprawdzało dowód często, tj. wiele razy, a kolejnych dziesięciu sprzedawców sprawdza dowód tożsamości za każdym razem, gdy ma wątpliwości.

Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?

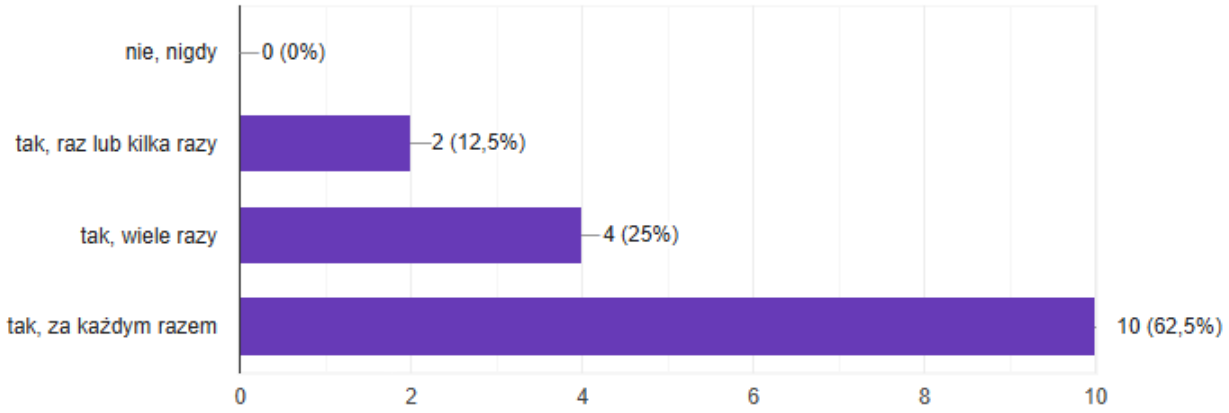

Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem w Gminie Wiśniew zdarza się, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu siadają za kierownicą. Dwie osoby przyznało, że takie sytuacje nigdy nie mają miejsca. Zdaniem dwóch osób zdarza się to rzadko, zaś aż dwanaście osób wskazało odpowiedź „czasami".

Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?

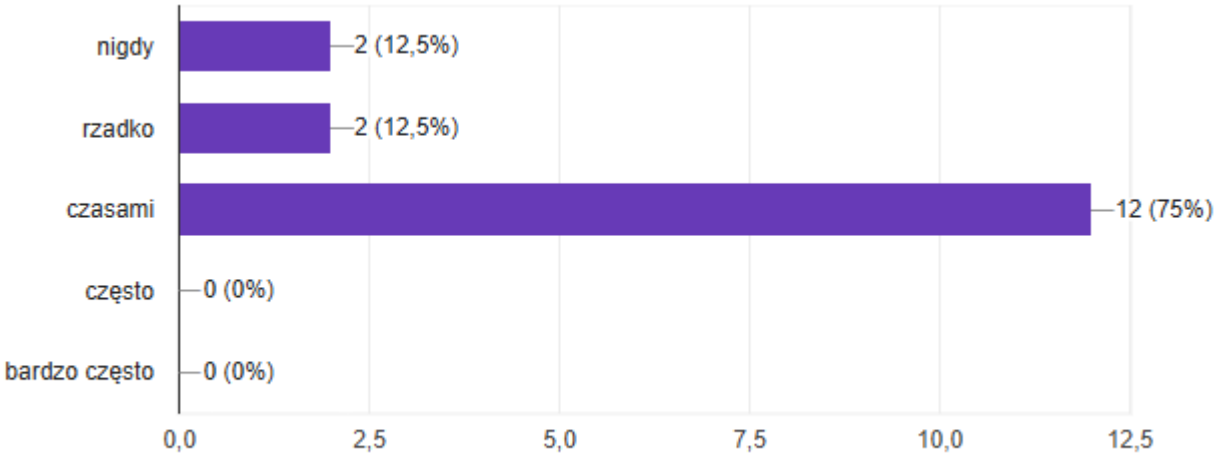

Sprzedaż napojów alkoholowych osobom znajdującym się w stanie nietrzeźwości jest działaniem sprzecznym z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Obowiązujące regulacje prawne jednoznacznie zakazują sprzedaży oraz podawania alkoholu osobom nietrzeźwym, traktując takie zachowanie jako naruszenie prawa i zasad odpowiedzialnej sprzedaży.

Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem, w gminie sprzedaje się alkohol osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu. Dwunastu ankietowanych sądzi, iż nie sprzedaje się alkoholu takim klientom. Kolejne trzy osoby uważają, że taka sytuacja zdarza się rzadko, a jeden sprzedawca wskazał odpowiedź „czasami"

Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i gminnie?

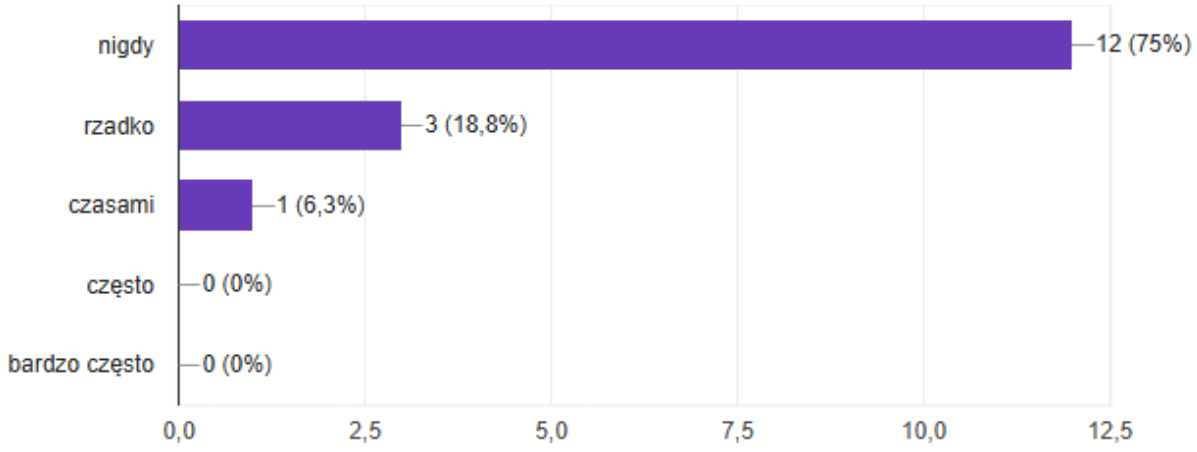

14 osób przyznało, iż zdarzyło im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić u nich alkohol. Dziesięciu sprzedawcom sytuacja taka przytrafiła się raz lub kilka razy, zaś czterech zdarzało się to wiele razy.

Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

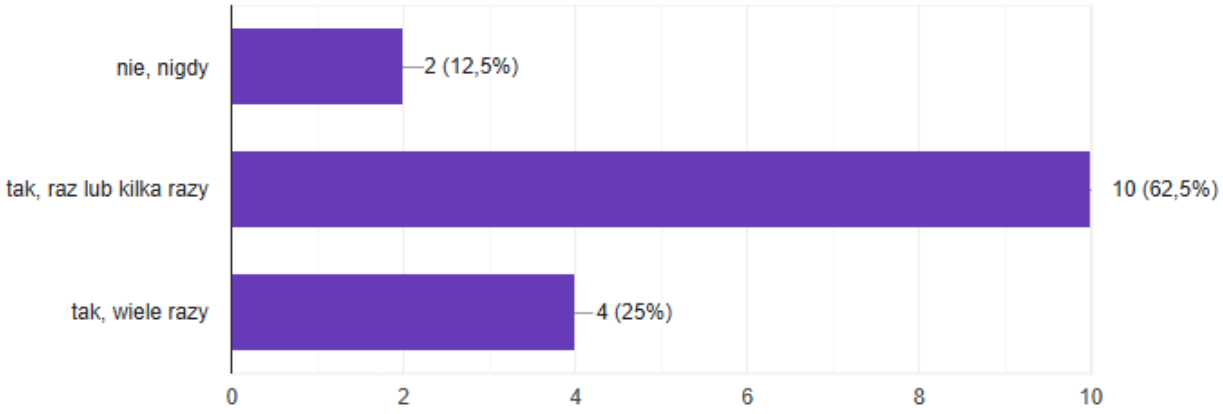

Czternastu badanych (87,5%) nie sprzedało nigdy alkoholu osobie nietrzeźwej, zaś dwóm (12,5%) zdarzyło się to „raz lub kilka razy”.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

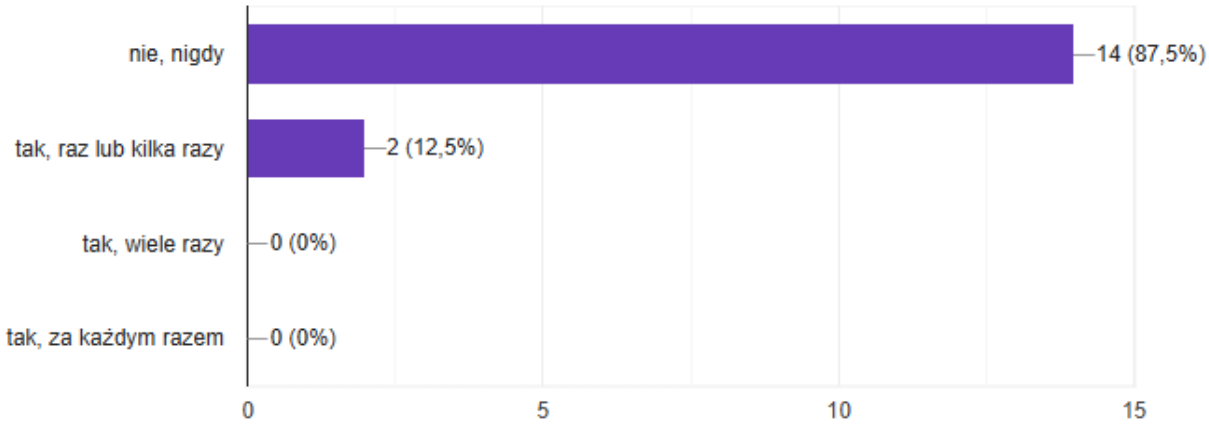

Klienci nie mogą spożywać alkoholu na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Ośmiu sprzedawców przyznało, że w Gminie Wiśniew klienci nigdy nie spożywają alkoholu na terenie punktu sprzedaży. Zdaniem pięciu osób taka sytuacja ma miejsce czasami, a dwie osoby wskazały odpowiedź „ rzadko”.

Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i gminie?

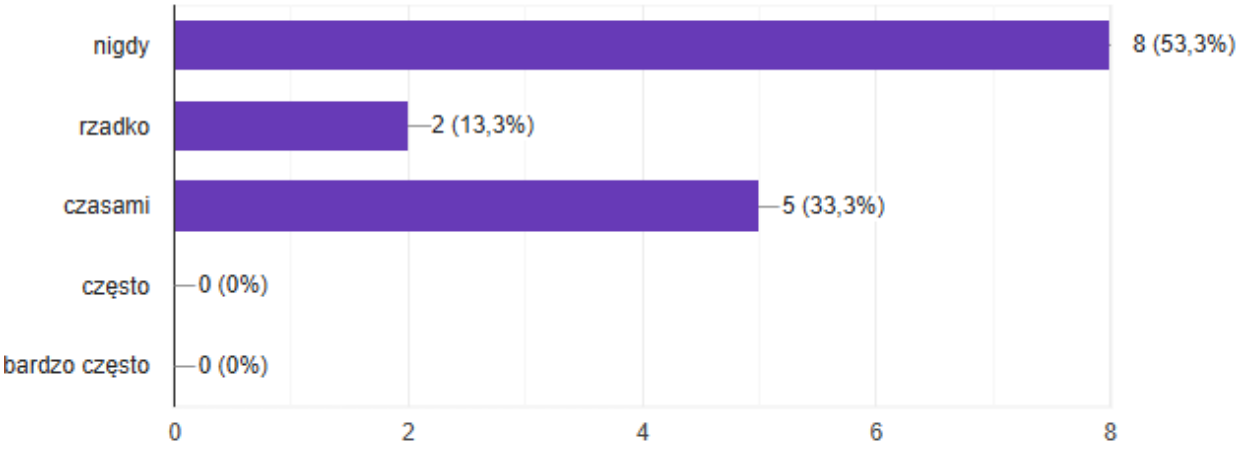

Większość ankietowanych, tj. 8 osób, nie musiało nigdy wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe, które znajdowały się na terenie punktu sprzedaży alkoholu. Sześciu sprzedawcom zdarzało się to, ale rzadko. Dwóch sprzedawców zaznaczyło odpowiedź „czasami”.

Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

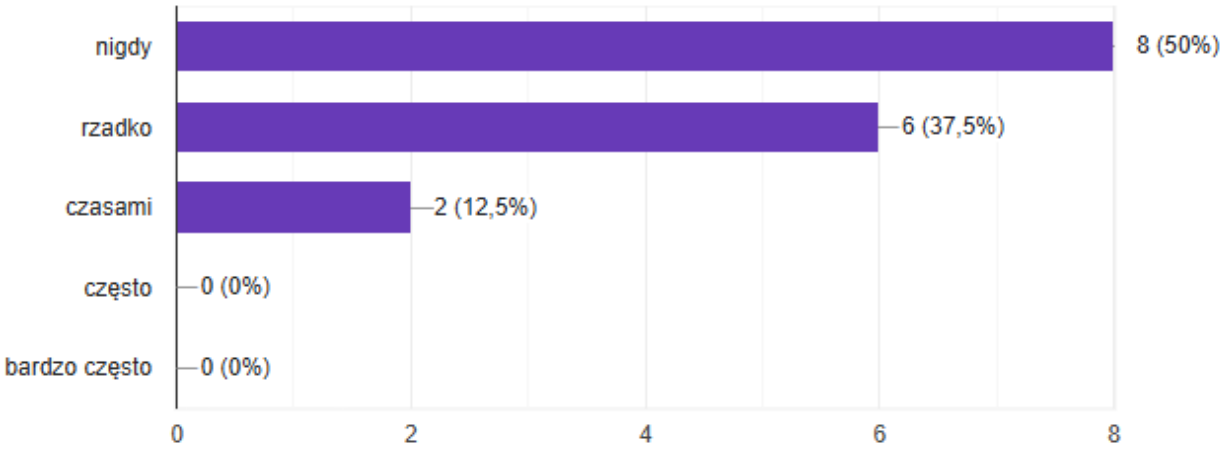

Sprzedaż wyrobów tytoniowych osobom nieletnim jest niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Z przeprowadzonego badania wynika, że 13 respondentów uważa, iż na terenie gminy nie dochodzi do sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim. Odmienne zdanie wyraziły trzy osoby – dwie z nich twierdzą, że takie sytuacje zdarzają się czasami, natomiast jedna osoba uważa, że mają one miejsce rzadko.

Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i miejscowości?

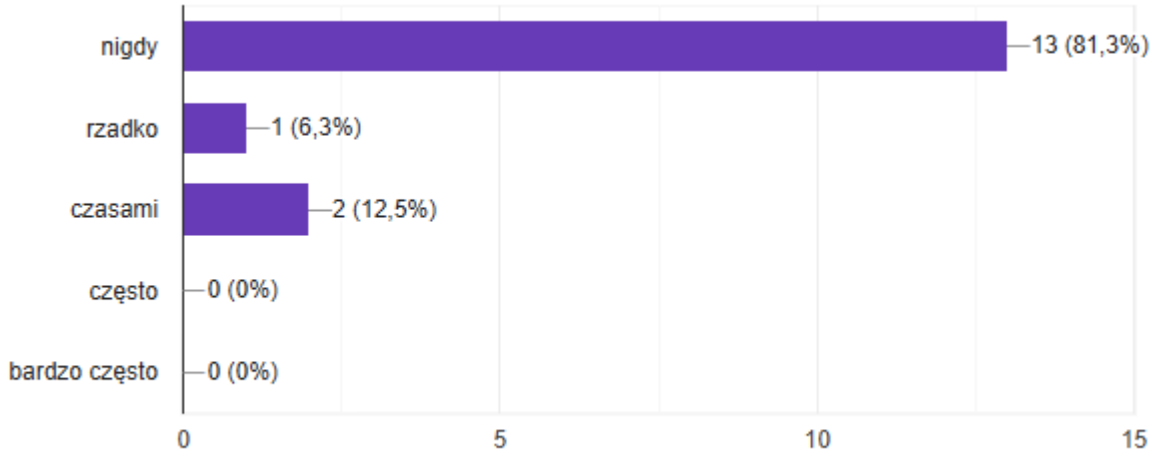

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że dwie spośród badanych osób zajmujących się sprzedażą przyznały, iż raz lub kilkukrotnie sprzedały papierosy osobie niepełnoletniej. Zdecydowana większość respondentów – czternaście osób – deklaruje natomiast, że nigdy nie dopuściła się takiego działania.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

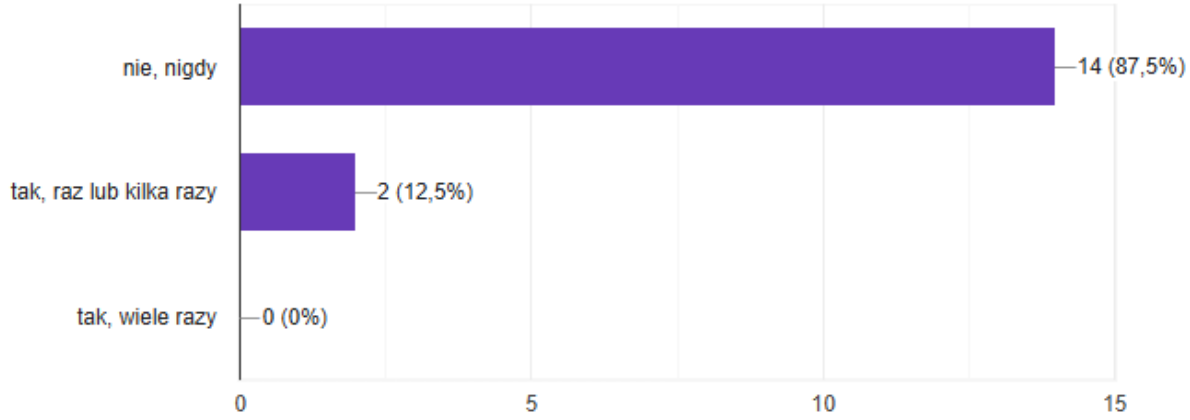

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi stanowi podstawowy akt prawny regulujący zasady sprzedaży wyrobów alkoholowych w Polsce. Z przeprowadzonych badań wynika, że trzy osoby deklarują bardzo dobrą znajomość treści ustawy. Sześciu respondentów przyznaje natomiast, że zna jedynie wybrane jej zapisy. Taka sama liczba sprzedawców wskazuje, iż nie zna tego aktu prawnego i wcześniej o nim nie słyszała. Jedna osoba nie potrafiła jednoznacznie określić, czy zna przepisy wspomnianej ustawy.

Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącą się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

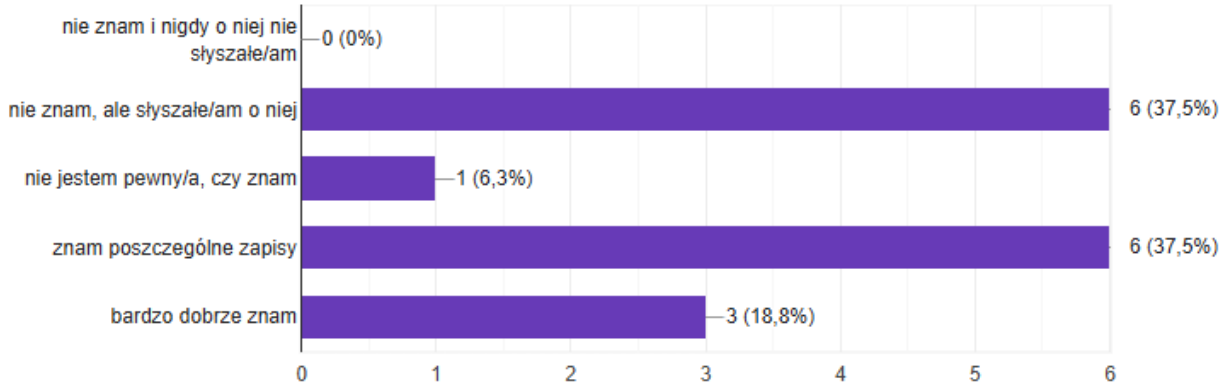

Zgodnie ze wspomnianą ustawą, w punkcie sprzedaży alkoholu muszą znajdować się tabliczki informujące między innymi o szkodliwości alkoholu, czy też zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym i nieletnim. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, 16 sprzedawców przyznało, iż w ich sklepach znajdują się tabliczki informujące o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. 16 osób posiada w sklepie informacje o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, w kolejnych 13 punktach widnieje informacja o szkodliwości alkoholu. Dodatkowo według dwunastu sprzedawców w ich miejscach pracy znajdują się informacje o zakazie sprzedaży na kredyt lub pod zastaw.

Czy w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie znajdują się informacje na temat:

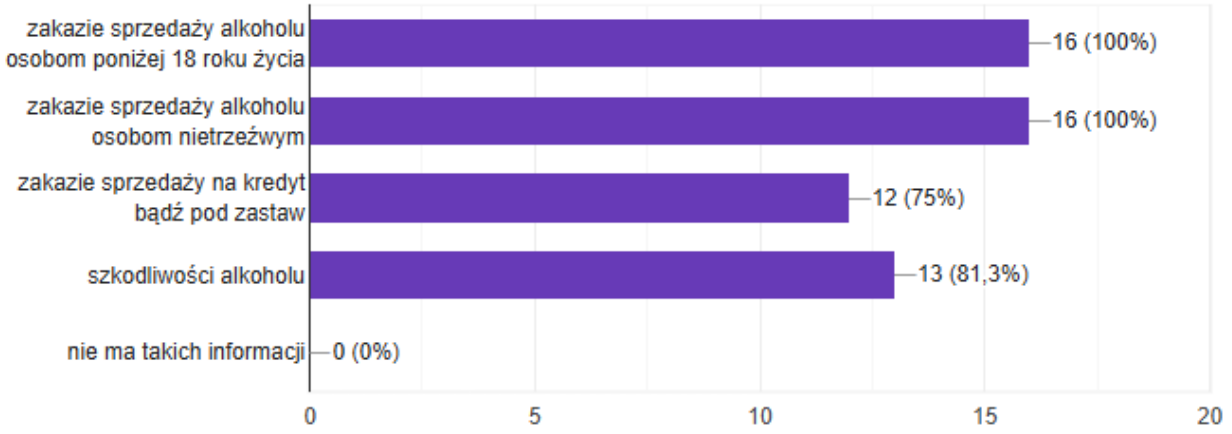

Szkolenia dotyczące odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu powinni przejść wszyscy pracownicy przed rozpoczęciem pracy. Dziesięciu sprzedawców przyznało, iż brało udziału w takim szkoleniu. Cztery osoby nigdy nie zostały przeszkolone, a kolejne dwie osoby nie pamiętają, czy brało udział w szkoleniu.

Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

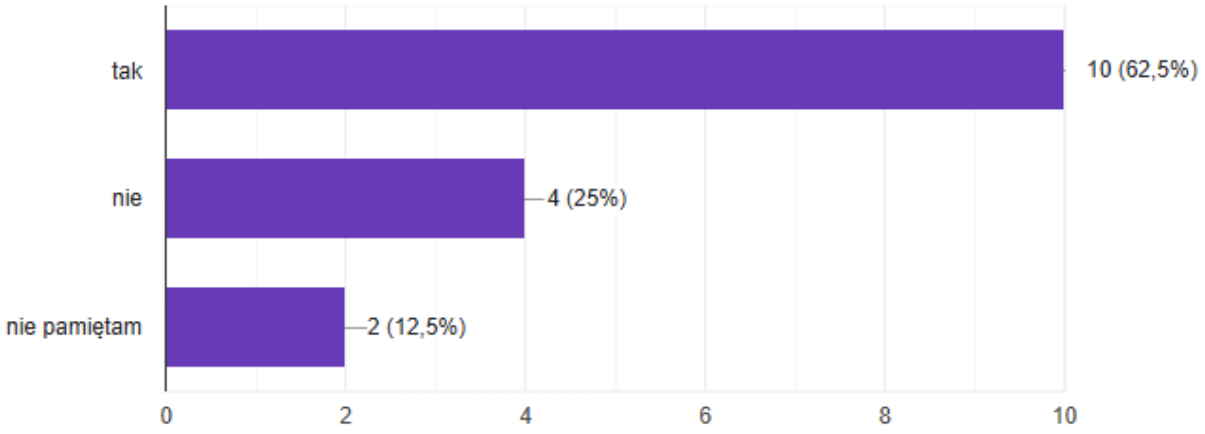

Na koniec, celem sprawdzenia wiedzy sprzedawców dotyczącej zasad sprzedaży alkoholu, ankietowanych zapytano, komu zabrania się sprzedaży i podawania alkoholu według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 15 respondentów. Tylko jedna osoba sądzi, iż nie można sprzedawać alkoholu osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży. Tej ostatniej grupie zgodnie z ustawą można sprzedać alkohol.

Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi? Proszę wybrać jedną odpowiedź.

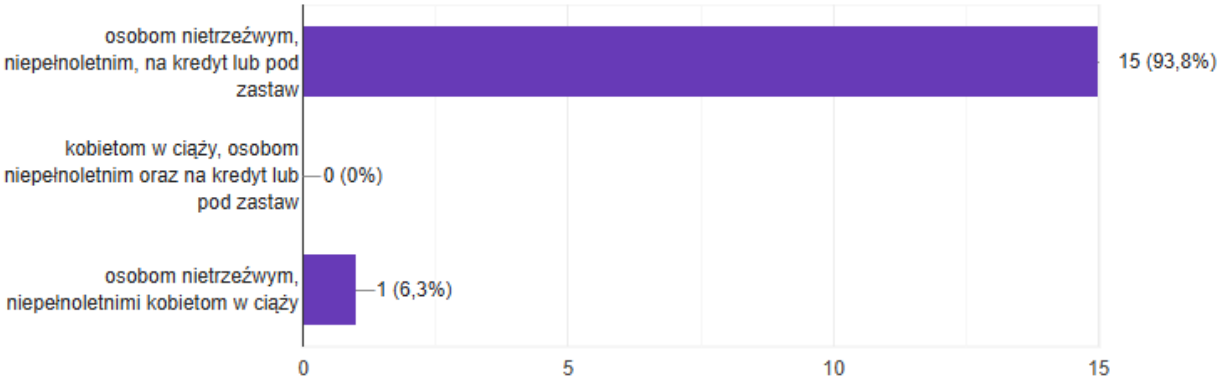

1.5 Wnioski i rekomendacje

Rekomendacje do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka, powstały na podstawie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Wiśniew:

1) Z uwagi na wysoką skuteczność realizowanych obecnie działań profilaktycznych zaleca się ich kontynuowanie i dalsze rozwijanie na terenie gminy, z uwzględnieniem wszystkich grup mieszkańców. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej oraz uzależnieniom od alkoholu i narkotyków wymaga współdziałania podmiotów i instytucji, działających w tym zakresie oraz aktywnego zaangażowania społeczności lokalnej.
2) Wsparcie kadry zatrudnionej w instytucjach pomocowych poprzez systematyczne podnoszenie jej kompetencji i umiejętności, w szczególności w zakresie stosowania nowoczesnych i skutecznych metod pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy oraz zmagającymi się z problemem uzależnień od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
3) Kontynuowanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, a także aktywne włączanie tych podmiotów w realizację kampanii społecznych i działań edukacyjnych na rzecz profilaktyki i ograniczania uzależnień.

Równolegle należy wzmacniać kompetencje kadry instytucji pomocowych poprzez szkolenia i rozwój nowoczesnych metod pracy z osobami i rodzinami dotkniętymi problemami przemocy i uzależnień.

Równolegle należy wzmacniać kadry instytucji pomocowych poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji ich pracowników oraz rozwijanie i wdrażanie nowoczesnych metod pracy z osobami i rodzinami zagrożonymi przemocą i uzależnieniami.

Istotnym elementem pozostaje również dalsze zacieśnianie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze profilaktyki oraz ich aktywne włączanie w kampanie społeczne i działania edukacyjne.

Ze względu na występowanie problemu alkoholowego wśród uczniów, rekomenduje się:

1) Jak wskazują dane zaprezentowane w diagnozie, wśród uczniów nie obserwuje się wysokiej skali problemów społecznych (18,3% uczniów przyznało, iż spożywało kiedykolwiek alkohol, a 4,7% uczniów sięgnęło kiedykolwiek po narkotyki). Kontynuowanie realizacji działań profilaktycznych będzie przeciwdziałać wzrostowi odsetka uczniów sięgających po używki. Zaleca się zwiększenie intensywności realizowanych działań profilaktycznych skierowanych do uczniów.

2) Warunkiem skuteczności profilaktyki dzieci i młodzieży jest koordynowanie działań obejmujących wszystkie obszary funkcjonowania społeczeństwa. Oznacza to, że działania profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze modyfikowalne czynniki ryzyka (sprzedaż alkoholu, zapewnienie opieki nieletnim, zmniejszenie przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez nieletnich) i czynniki chroniące (edukacja, budowanie umiejętności psychologiczno-społecznych), dotyczące zarówno w samych uczniów, ale również całej społeczności lokalnej.

3) Do spożywania alkoholu przyznało się 18,3 % uczniów. Natomiast 38,7% uważa, że ich rówieśnicy sięgają po wyroby alkoholowe. Z tego względu zaleca się zintensyfikowanie realizowanych działań profilaktycznych. Celem zwiększenia zainteresowania wśród uczniów zagadnieniami związanymi z profilaktyką, zaleca się połączenie kilku form strategii profilaktycznych, między innymi:

- **Edukacyjnej -** poprzez realizację określonych zajęć profilaktycznych (np. otwartych zajęć warsztatowych, projekcji filmów ukazujących problem, spotkań ze specjalistami, np. z psychologiem, terapeutą ds. alkoholowych, pedagogiem szkolnym).
- **Interwencyjnej -** w indywidualnych przypadkach, głównie we współpracy z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły,
- **Informacyjnej na terenie szkoły i internatu** - gazetki, materiały informacyjne. Obserwuje się bezpośrednie zaangażowanie uczniów w opracowanie materiałów profilaktycznych, np. w formie konkursu, zwiększa ich zainteresowanie treściami profilaktycznymi. W związku z tym można zorganizować np. konkurs plastyczny na stworzenie plakatu promującego abstynencję, czy też szkolny konkurs wiedzy o uzależnieniach.

4) Warsztaty lub szkolenia z ekspertami oraz pogadanki z wychowawcą. Badania pokazały, iż są to najbardziej lubiane przez uczniów formy profilaktyki. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do wszystkich uczniów, a także do nauczycieli i rodziców. Holistyczne podejście zwiększy skuteczność prowadzonych działań. Ich głównym celem jest nauczenie uczniów postawy asertywnej oraz wskazanie interesujących możliwości spędzania czasu wolnego w grupie. Jest to szczególnie istotne, ze względu na fakt, iż znaczna część uczniów przyznała, że sięga po substancje uzależniające z ciekawości (66,7%) oraz przez chęć dobrej zabawy oraz relaksacji (33,3%).

5) Zgodnie z założeniami strategii alternatyw, gdy uczniowie będą mieli alternatywne możliwości spędzania czasu wolnego, rzadziej będą sięgać po używki. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż badania[1] pokazują, że dzieci i młodzież zaangażowane w działania sportowe, rzadziej sięgają po używki. Zaleca się, aby zwiększyć działania informacyjne, aby każdy mieszkaniec miał świadomość, jakie działania, projekty oraz zajęcia realizuje i proponuje gmina.

[1] Między innymi Raport z badania „Wpływ .aktywności sportowej na spożycie używek wśród dzieci i młodzieży szkolnej z gminy Piaseczno" [dostęp online 16.02.2026 r.]

6) Opracowanie działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach z uwzględnieniem istotnej roli telewizji i Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet. Dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.

7) Zintensyfikować działania ukierunkowane na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zgodnie z założeniami strategii edukacyjnej, u uczniów należy wzmocnić umiejętności psychologiczne oraz społeczne, ponieważ sama wiedza nie chroni ich przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

8) Zwiększenie świadomości rodziców lub opiekunów w zakresie konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Dane zaprezentowane w diagnozie wskazują, iż 81% rodziców, wie że ich dzieci piją alkohol, a 10,5% z nich ogóle nie zareagowało na tę informację.

9) Ze względu na fakt, iż rodzice często nie reagują na informację o sięganiu przez dzieci po substancje uzależniające, zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców. Zajęcia te powinny być nakierunkowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Dodatkowo zaleca się zwrócenie uwagi rodziców na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.

10) Wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych uczniowie czerpią również od nauczycieli w szkole. Z tego względu istotne jest, aby nauczyciele potrafili właściwie przekazywać tę wiedzę uczniom. Zaleca się szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierunkowana na obszar konfliktów międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie. Istotne jest także, aby podczas szkoleń zwrócić uwagę nauczycieli na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich.

11) Zwiększenie liczby kontroli punktów sprzedaży alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Wynika to z faktu, iż uczniowie oceniają, że zdobywanie alkoholu na terenie gminy jest możliwe, co tyczy się również pozostałych substancji takich jak narkotyki, dopalacze oraz papierosy. Młodzież zdobywa alkohol za pośrednictwem starszych kolegów, którzy dokonują za nich zakupu napojów alkoholowych, kupują go sobie samodzielnie lub proszą o pomoc obcych ludzi znajdujących się w pobliżu sklepu. Nacisk powinien być również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów, ponieważ jak wykazały informacje uzyskane od sprzedawców, nie jest to normą - 10 na 16 sprzedawców robi to za każdym razem, gdy nie ma pewności, czy klient jest osoba pełnoletnią, a dwóch sprzedawców sprawdziło dowód klienta „raz lub kilka razy".

12) Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zna bardzo dobrze jedynie trzech sprzedawców. Z tego względu zaleca się szkolenie dla sprzedawców, podczas których zostanie omówiona ustawa i zostaną zinterpretowane przepisy m. in.:

- Art. 14-16 (kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać / sprzedawać alkoholu)
- Art. 18 (w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych)
- Art. 43-45 (omówienie konsekwencji prawnych wynikających z łamania obowiązków wynikających z korzystania z zezwoleń).

13) Nie wszyscy ankietowani sprzedawcy brali udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu (4 na 16 osób przyznało, że nigdy nie brało udziału w takim szkoleniu). Zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu, dzięki czemu osoba prowadząca szkolenie będzie mogła dostosować przekazywane treści do specyfiki danego miejsca oraz wskazać rozwiązania problemów, z którymi zmaga się dany sprzedawca.

Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, rekomenduje się:

1) Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że mieszkańcy byli świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (23,8% osób było świadkiem takiej sytuacji), a dodatkowo 7,3% ankietowanych mieszkańców przynajmniej raz prowadziła pojazd będąc pod wpływem alkoholu (3,3% ankietowanych było zatrzymanych za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu). Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
2) Częstsze monitorowanie przez policję miejsc publicznych na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
3) Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe oraz gry miejskie, konkursy.

Ze względu na fakt, iż uczniowie sięgają po substancje psychoaktywne, rekomenduje się:

1) Zorganizowanie zajęć profilaktycznych w celu uświadomienia i uzupełnienia wiedzy jak narkotyki i dopalacze negatywnie wpływają na organizm człowieka - dla dzieci i młodzieży szkolnej.
2) Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej - aby dać dobry start w dorosłe życie, wolne od używek, potrzebne jest nakierunkowanie młodej osoby, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Jak wynika z odpowiedzi uczniów, często sięgają oni po używki w grupie rówieśniczej, poddając się jej presji. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom. Jak konstruktywnie radzić sobie z codziennymi problemami i wpływem otoczenia,

jak odmawiać, gdzie szukać rzetelnej wiedzy i pomocy ? - odpowiedź na te pytania powinny dać właśnie te zajęcia.

3) Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż znaczny odsetek ankietowanych wskazał na szkołę, jako miejsce, z którego czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy.
4) Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie oraz zapobieganie problemom, związanym z sięganiem po narkotyki przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Dzięki tego typu działaniom, uczniowie oraz dorośli poznają alternatywne modele życia, które pomogą im zerwać z utrwalonym przez nich wzorem postępowania.
5) Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

Celem minimalizowania zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych zaleca się:

1) Nie wszyscy uczniowie mają świadomość zagrożeń cyfrowych. Świadczy to o konieczności zaplanowania działań edukacyjnych zwiększających kompetencje informacyjno-medialne i ogólną świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych. Działania te powinny obejmować nauczycieli i uczniów, a także ich rodziców traktowanych jako zintegrowanych podmiotów uczestniczących w procesie wychowawczym.
2) Zaleca się wprowadzenie w szerokim zakresie treści programowych dotyczących tematyki:

- reagowania na niewłaściwe zachowania innych użytkowników cyberprzestrzeni,
- zasad bezpieczeństwa w zakresie podawania w Internecie swoich danych osobowych,
- cyberprzemocy (kształtowaniem zachowań społecznie odpowiedzialnych w sytuacji bycia świadkiem przemocy),
- krytycznej analizy znajdowanych w Internecie informacji,
- zasad wyszukiwania wiarygodnych informacji w Internecie,
- tworzeniem bezpiecznych loginów i haseł,
- zasadami bezpiecznego logowania,
- zasadami przechowywania haseł,
- zagrożeniami związanymi z próbami wyłudzania haseł.

3) Wymagane jest wdrożenie procedur zwiększających bezpieczeństwo cyfrowe w szkołach ze względu na małą wiedzę uczniów w tym zakresie.
4) Rozpowszechnienie informacji o placówkach udzielających pomocy w zakresie uzależnień od hazardu oraz na temat wskaźników pozwalających stwierdzić czy problem w tym zakresie występuje. Pomocne mogą okazać się broszury/ulotki i plakaty informujące o negatywnych skutkach regularnego grania w gry hazardowe oraz wskazujące możliwe formy pomocy wyjścia z nałogu.

2. ZAŁOŻENIA I ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program, zgodnie z ust. 2a, jaki został dodany do art. 4^1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, został opracowany na okres czterech lat. Program określa kierunki oraz zakres działań podejmowanych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnej społeczności, zdiagnozowanych na etapie opracowywania Programu. Realizacja zaplanowanych zadań będzie opierać się na istniejących zasobach instytucjonalnych i kadrowych funkcjonujących na terenie Gminy Wiśniew oraz na współpracy podmiotów zaangażowanych w działania z zakresu profilaktyki i wsparcia osób dotkniętych problemem uzależnień.
Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Wiśniew, w szczególności:

- osoby uzależnione – przede wszystkim od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także osoby zmagające się z uzależnieniami behawioralnymi;
- członkowie rodzin, w których występuje problem uzależnienia, w tym osoby współuzależnione, wymagające wsparcia i pomocy specjalistycznej;
- dzieci i młodzież szkolna, zwłaszcza pochodzące ze środowisk zagrożonych problemem uzależnień lub doświadczające ich negatywnych skutków, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska uzależnień behawioralnych wśród młodych osób;
- osoby z najbliższego otoczenia osób uzależnionych, które pośrednio doświadczają konsekwencji tych problemów.

Program ma charakter kompleksowy i długofalowy – jego celem jest nie tylko ograniczanie skutków uzależnień, lecz przede wszystkim wzmacnianie działań profilaktycznych, wspieranie rodzin oraz budowanie lokalnego systemu wsparcia sprzyjającego zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców Gminy Wiśniew.

4. REALIZATORZY PROGRAMU (POSIADANE ZASOBY)

Jak zostało to już wskazane, realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie.

Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu następujące podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiśniewie,
2. Zespół Interdyscyplinarny,
3. Punkt Konsultacyjny,
4. Placówki oświatowe.
5. Placówki zdrowia
6. Gminny Ośrodek Kultury,
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w tym również Policja (Komisariat Policji w Skórcu).

5. CELE PROGRAMU

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, Gminny Program „*stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia*". Opracowane Cele niniejszego Programu, jak również Zadania (określone w następnym Rozdziale), są zatem zgodne z Narodowym Programem Zdrowia 2021-2026, jak również Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiśniew na lata 2021-2030.

Działania podejmowane w ramach Gminnego Programu mają na celu m.in.:

1. **Systematyczne diagnozowanie lokalnych problemów uzależnień** – rozpoznawanie specyfiki oraz skali zjawiska na terenie Gminy Wiśniew, a także identyfikowanie potrzeb mieszkańców w zakresie działań profilaktycznych i pomocowych.
2. **Zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej** – rozwijanie oraz wspieranie form wsparcia dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, tak aby pomoc była łatwo dostępna, profesjonalna i adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb.
3. **Ograniczanie skali istniejących problemów oraz zapobieganie powstawaniu nowych uzależnień** – poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i interwencyjne skierowane do różnych grup społecznych.
4. **Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych** – zwiększanie świadomości mieszkańców na temat szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, zarówno wśród dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.
5. **Upowszechnianie wiedzy o dostępnych formach pomocy** – przekazywanie informacji o możliwościach wsparcia oraz o instytucjach i podmiotach świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.
6. **Zwiększanie świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie** – w szczególności przemocy współwystępującej z problemem uzależnienia, a także promowanie dostępnych form wsparcia i ochrony osób doświadczających przemocy.
7. **Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia** – wspieranie inicjatyw sprzyjających aktywności fizycznej, społecznej i kulturalnej mieszkańców, jako alternatywy dla zachowań ryzykownych i używania środków uzależniających.
8. **Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa w społeczności lokalnej** – poprzez działania ograniczające negatywne skutki uzależnień oraz budujące odpowiedzialne i wspierające środowisko społeczne.
9. **Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji i służb** – rozwijanie wiedzy oraz umiejętności osób zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień, w celu zapewnienia profesjonalnej i skutecznej pomocy mieszkańcom.

<u>Wskazane powyżej cele, należy określić jako Cele Strategiczne Gminnego Programu.</u>

5. ZADANIA PROGRAMU I SPOSOBY ICH REALIZACJI.

Zadanie 1 **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.**	
1.	Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemem przemocy (w tym wynagrodzenie zatrudnionych specjalistów, utrzymanie punktu) – kontynuacja działania.
2.	Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia uzależnień, w szczególności o dostępnych formach terapii odwykowej oraz możliwościach podjęcia leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego.
3.	Prowadzenie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozmów motywujących, mających na celu zachęcenie osób nadużywających alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
4.	Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zgłoszeń i pism z Policji, GOPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
5.	Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w celu zapewnienia kompleksowej opieki terapeutycznej w zakresie podstawowego programu leczenia uzależnień.
6.	Finansowanie kosztów sporządzenia opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7.	Refundowanie kosztów dojazdu na terapię osobom uzależnionym podejmującym dobrowolne leczenie oraz uczestniczącym w terapii indywidualnej lub grupowej w otwartych placówkach leczenia uzależnień, w celu ograniczenia barier w dostępie do pomocy.
8.	Współorganizowanie lokalnych narad i konferencji z udziałem przedstawicieli Policji, dyrektorów szkół, GOPS oraz innych podmiotów, służących diagnozowaniu problemów oraz wypracowywaniu skutecznych rozwiązań w zakresie pomocy rodzinom zmagającym się z problemem uzależnień.
9.	Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z dyrektorami szkół, przedszkoli i Policją w rozpoznawaniu zjawisk patologicznych wśród młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania zagrożeń spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych, narkotyków, dopalaczy i innych środków uzależniających.
10.	Udzielanie osobom zainteresowanym i ich rodzinom aktualnych informacji na temat dostępnych placówek pomocy oraz instytucji, które są włączone w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy alkoholowe. Informowanie mieszkańców Gminy o możliwości skorzystania z wsparcia dla osób uzależnionych jak współuzależnionych członków rodziny poprzez informacje na stronie internetowej Gminy Wiśniew oraz tablicy informacyjnej.

Zadanie 2 **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**	
1.	Umożliwianie ofiarom przemocy w rodzinie korzystania ze specjalistycznej pomocy np. psychologicznej, prawnej, zdrowotnej.
2.	Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności pomoc dzieciom pokrzywdzonym (grupy wsparcia, pomoc psychologa, itp.).
3.	Uruchamianie procedury Niebieskiej Karty w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.
4.	Kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz finansowanie kosztów tych badań.
5.	Kierowanie do sądu wniosku o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz finansowanie kosztów postępowań sądowych.
6.	Upowszechnianie informacji dotyczących uzależnień, w szczególności alkoholizmu, narkomanii, zjawiska przemocy w rodzinie oraz uzależnień behawioralnych (przewodniki, ulotki, plakaty, broszury, czasopisma, książki, kampanie lokalne, gadżety itp.).
7.	Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, zajęć, imprez, spotkań, wyjazdów profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych integrujących społeczność lokalną, promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu.
8.	Finansowanie szkoleń, kursów, warsztatów specjalistycznych, itp. dla członków GKRPA, członków ZI ds. przemocy w rodzinie, pracowników ośrodka pomocy społecznej, nauczycieli z zakresu profilaktyki problemowej i przeciwdziałania przemocy (umowy zlecenia dla trenerów szkolących, faktury za szkolenia, w tym dojazd i poczęstunek).
Zadanie 3 **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**	
1.	Organizowanie i finansowanie profesjonalnych, autorskich programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych i terapeutyczno-wychowawczych przeznaczonych dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców, obejmujących tematykę przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, i przemocy, a także zwiększenia świadomości na temat uzależnień behawioralnych dla dzieci i młodzieży.
2.	Finansowanie programów profilaktycznych lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

3.	Finansowanie zajęć profilaktycznych w świetlicach wiejskich dla dzieci i młodzieży, w tym m.in. wynagrodzenie opiekuna, zakup materiałów, artykułów biurowych, papierniczych, gier, sprzętu sportowego, wyżywienia).
4.	Udział w ogólnopolskich kampaniach i akcjach informacyjno-profilaktycznych, w tym zakup niezbędnych ulotek, broszur, plakatów, gadżetów oraz ich dystrybucja, w szczególności dotyczących pijanych kierowców, kobiet w ciąży spożywających alkohol, przemocy w rodzinie, dopalaczy, uzależnień behawioralnych.
5.	Organizowanie i finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży (w tym zajęcia w kompleksie boisk sportowych ORLIK), tworzenie dzieciom, młodzieży i dorosłym warunków do spędzania czasu wolnego (np. wyjazdy, zabawy, koła zainteresowań, kluby).
6.	Wspieranie i finansowanie sołeckich przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu.
7.	Organizowanie konkursów mających podłoże profilaktyczne i promujących zdrowy styl życia, zakup nagród, upominków, poczęstunku dla uczestników.
8.	Organizowanie i finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na obozach, biwakach, wycieczkach, koloniach, półkoloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi z uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej zgodnie z wytycznymi NPZ.
9.	Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych, w tym uzależnień i przemocy na terenie Gminy.
	<u>Zadanie 4</u> **Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.**
1.	Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym.
2.	Współdziałanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym.
3.	Kontynuowanie współpracy z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie gminy.
4.	Współpraca z Policja w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi, młodzieżą w szkołach.
5.	Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
6.	Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia.
7.	Współfinansowanie działań sportowych i rekreacyjnych realizowanych przez kluby sportowe z tereny Gminy z mające na celu profilaktykę.

8.	Współdziałanie z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
9.	Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
Zadanie 5 **Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**	
1.	Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
2.	Przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w podmiotach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
3.	Współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
Zadanie 6 **Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.**	
Finansowane będzie funkcjonowanie CIS proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu z terenu Gminy Wiśniew, biorących udział w oferowanych przez nie zajęciach integracyjnych.	

6. PRZEWIDYWANE REZULTATY

Przewidywane efekty realizacji niniejszego Programu koncentrują się na trwałej poprawie sytuacji społecznej mieszkańców oraz wzmocnieniu lokalnego systemu wsparcia w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. W szczególności zakłada się:

- systematyczne ograniczanie liczby osób dotkniętych uzależnieniami, dzięki skuteczniejszym działaniom profilaktycznym, edukacyjnym i terapeutycznym;
- łagodzenie społecznych i zawodowych konsekwencji alkoholizmu, w tym poprawę funkcjonowania rodzin oraz zwiększenie stabilności życiowej osób podejmujących leczenie;
- rozwój i wzmocnienie lokalnej sieci wsparcia, obejmującej instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz specjalistów świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich bliskim;
- wzrost świadomości dzieci i młodzieży w zakresie negatywnych skutków uzależnień, w szczególności ich wpływu na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz relacje rodzinne i społeczne;
- zwiększenie aktywności i skuteczności instytucji pomocowych, czemu towarzyszyć będzie wzrost zaufania społecznego do oferowanego wsparcia;
- podniesienie poziomu wiedzy sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie obowiązujących przepisów prawa oraz ich odpowiedz

Prognozowane zmiany Gmina osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

FINANSOWANIE ZADAŃ

Źródłem finansowania zadań ujętych w Gminnym Programie będą środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy, stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszone przez przedsiębiorców na podstawie art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151). Środki te stanowią dochód własny gminy i – zgodnie z obowiązującymi przepisami – w całości przeznaczane są na realizację zadań wynikających z Programu.

Dodatkowe źródło finansowania mogą stanowić środki uzyskiwane z tzw. „opłat za małpki", przeznaczane na działania związane z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Niezależnie od powyższych źródeł, Gmina może zabezpieczyć w budżecie także inne środki własne, jeśli okaże się to niezbędne do prawidłowej i skutecznej realizacji zadań przewidzianych w niniejszym Programie.

7. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W WIŚNIEWIE

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. inicjowanie działań zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu,
2. podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:
   - udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia,
   - motywowanie do podjęcia terapii odwykowej,
   - udzielanie informacji o działających grupach wsparcia, klubach i stowarzyszeniach abstynenckich,
3. kontrolowanie przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
4. propagowanie i popularyzowanie wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. współpraca z organizacjami, placówkami, instytucjami i osobami fizycznymi związanymi z problematyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
6. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
7. udzielanie stosownego wsparcia i informacji ofiarom przemocy domowej o możliwości ich powstrzymania, a także prowadzenie do uruchomienia interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
8. udzielanie informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu, które zajmują się profesjonalną i systemową pomocą dla osób i rodzin z problemem alkoholowym lub występowaniem przemocy domowej,

9. w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, stosowanie procedury „Niebieskiej Karty" i współpraca z zespołem interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10. współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wiśniewie mająca na celu prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych.

Zasady wynagradzania Członków Komisji

1. Osobom powołanym w skład GKRPA w Wiśniewie przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji. Do podstawowych obowiązków wszystkich członków Komisji należy m.in. udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywujących z osobami kierowanymi do Komisji, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości:
   - 250 zł – Przewodniczący;
   - 180 zł – pozostali Członkowie Komisji.
3. Kwoty określone w pkt. 2 są kwotami brutto, od których będzie odprowadzana zaliczka na podatek dochodowy oraz składka zdrowotna.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 2, przysługuje za udokumentowany podpisem na liście obecności udział w posiedzeniu Komisji. Zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji (a w przypadku jego nieobecności – przez Sekretarza), lista obecności stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.
5. Członkom Komisji przysługuje również zwrot kosztów podróży wynikających z realizacji zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi m.in. wyjazdy na szkolenia, narady, konferencje, kontrole punktów sprzedaży, według zasad obowiązujących przy rozliczeniach podróży służbowych pracowników na terenie Gminy Wiśniew.

9. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring realizacji Programu stanowi proces systematycznej i ciągłej obserwacji zmian o charakterze ilościowym i jakościowym, zachodzących w obszarze objętym jego działaniami. Jego celem jest zapewnienie rzetelnej informacji zwrotnej na temat skuteczności oraz efektywności wdrażania Programu na terenie Gminy Wiśniew, a także umożliwienie jego bieżącej oceny i – w razie potrzeby – wprowadzania niezbędnych modyfikacji. Monitoring służy analizie stopnia realizacji założonych celów i zadań oraz ocenie poziomu osiąganych rezultatów.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2c ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Wójt Gminy Wiśniew sporządza – na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom – informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku w ramach Gminnego

Programu. Informacja ta przekazywana jest do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

Realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniewie, który odpowiada za koordynację i bieżące wykonywanie zaplanowanych działań.

Zgodnie z art. 4^1 ust. 2b wskazanej ustawy, Wójt Gminy Wiśniew sporządza coroczny raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, obejmujący również ocenę efektów jego realizacji. Raport ten przedkładany jest Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy.

10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2026 r. do dnia 31.12.2029 r.
2. Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Wiśniew.
4. Przy realizacji programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych).

Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wiśniew na lata 2026 – 2029

PLAN WYDATKOWANIA ŚRODKÓW FINANSOWYCH W GMINIE WIŚNIEW NA ROK 2026

Lp.	Nazwa zadania	Kwota planowania na realizację zadania
1.	Zadanie 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	37.000 zł
2.	Zadanie 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	3.000 zł
3.	Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnejw zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	15.500 zł
4.	Zadanie 4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.	3.500 zł
5.	Zadanie 5 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13^1 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	2.000 zł
6.	Zadanie 6 Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.	10.000 zł
7.	Koszty obsługi Gminnej Komisji Problemów Alkoholowych	10.000 zł
RAZEM KOSZT ZADANIA		81.000 zł